

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaje ga tiska Časopisov podjetje Slovenski poročevalec. — Direktor: Rudi Janžura. Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak. — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 3, telefon 23-522 do 23-526. — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/II, telefon 23-522 do 23-526. — Oglasi: oddelček Ljubljana, Trnova cesta 7, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832. — Poštni predal št. 29. — Žiro račun pri Komunalni banki Ljubljana št. 60-KR-5-Z-367. — Mesečna naročnina 230 din.

POLOŽAJ V FRANCJI JE SE ZMERAJ ZELO NEJASEN

SKUPŠČINA STALNE KONFERENCE MEST

Zadnji poskusi z obeh strani Prisluhnuti potrebam naših državljanov

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

Pariz, 29. maja. (Po telefon u ob 17. uri.) De Gaulle je pred desetimi dnevi na svoji tiskovni konferenci dejal: »Izjemne okoliščine... zahtevajo tudi izjemno postopku.« Vse kaže, da se predsednik francoske republike René Coty popolnoma strinja z njim, kajti tudi njegovo ravnanje je popolnoma izjemno in bi ga lahko milo rečeno imenovali »moralni pritisk«.

Ze sinoči, ko je poklical Molleta, Pinaya in Teitgena, ni storil tega zato, da bi slisal njihov nasvet, komu naj poveri predsedstvo vlade, temveč, da bi jih obvestil o svojem sklepu: edini poti, ki sta odprti — De Gaulle ali pa ljudska fronta. Ker druge rešitve ne odobrava, je tako izključena vsaka izbira.

Dogodki so si nato sledili z bliskovito naglico, toda še vedno ne po pravih. Coty še ni hotel vzpostaviti neposrednega stika z De Gaullem, ampak je pooblastil oba predsednika domov, da ugotovita, če je De Gaulle voljan prevzeti oblast in ob kakšnih pogojih je to voljan storiti (doslej takšnih vprašanj predsedniškimi kandidatom niso zastavljali). De Gaulle odgovarja: »Le če se bodo vse nacionalne stranke s tem strinjale. Edini nalogi, katerima bi se posvetili, bi bili Alžirija in temeljita ustavna reforma.«

Medtem se je De Gaulle nočjo že spet vrnil v Pariz, kjer

De Gaulle Aurioleu: »Razpustiti... ni...«

ga je sprejel predsednik republike Coty. Po Cotyjevi poslanici skupščini in senatu, da se bo zatekel k tej sedini rešitvi. De Gaulle, k temu najslabnejšemu Francozu, ki se je leta 1940 postavljal po robu diktaturi, naj bi se stranke zdaj odločile. Coty je nedvomno po-

ALŽIRSKI »ODBORI« V FRANCJI

Pariz, 29. maja (Tanjug). V Tabessu, sedežu prefekture departmaja Zgornjih Pirenej, je bil danes ustanovljen odbor narodne rešitve, ka-

Skok cen na pariški borzi

Pariz, 29. maja (Tanjug) — Splošen skok cen na pariški borzi je danes označil večje zaupanje finančnih krogov v napredni razvoj stabilizacije v Franciji. Odkar je pred dvema tednoma izbruhnil puč v Alžiru, so na pariški borzi opazili znaten padec vseh vrednostnih papirjev, zlasti pa delnic petrolejskih družb in Sahari. Hkrati so se dvignile cene zlata in turkizem devizam. Večraj se je na borzi prvič pokazalo določeno zatise, medtem ko so se danes tečaj vsih deviznih in privatnih papirjev dvignili od pet do deset odstotkov. Cena zlata je ostala ista, tečaj tujih deviz pa rahlo padajo.

VREME

Stanje 29. maja: Danes je nastala v Jugoslaviji občutna ovesčitev. Nekoliko hladnejše zračne mase so prodrele večraj in danes čez Alpe in Karpatse ter so povzročile poleg padca temperature in močnejše posušitve ponekod dež. Napoved za petek: Dovoljno lepo, poptodne pooblastitve s ploho. Temperatura brez bistvenih sprememb.

čiti poveljstvo, če se ta predlog izjalovi, ne glede na vse tisto, kar sem doslej dejal in kar bi utegnil še reči. Ker se ne morem spriznati s tem, da bi prevzel oblast kakor koli drugače kot iz rok ljudstva ali vsaj njegovih zastopnikov, se bojim, da gremo v anarhijo in državljansko vojno. V tem primeru bodo odgovorni tisti, ki mi bodo iz nerazumljivega sektaštva preprečili rešiti republiko iz težav, dokler je čas. Kar zadeva

Auriole De Gaulle: »Tako pozovi vojaške poveljnike k poslušnosti!«

Odločilne ure

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

PARIZ, 29. maja (Po telefonu ob 20. uri). Sinočnja manifestacija v Parizu ni bila osamljena, temveč je zajela vso deželo, sever in jug, vzhod in zahod. Povsod defileji, protestni sestanki, in to na ulicah ali po tovarnah, sprejete resolucije, brzojavke predsedniku in delegaciji, ki so krenile v Elizejsko palačo. Geslo vseh teh zborovanj — odpor v kakršni koli obliki proti oblasti posameznika, obramba demokratične in republi-

Isto velja tudi za stavke, ki si sledijo druga drugi. Odstotek udeležbe je različen, toda razmeroma večji na podeželju kakor v prestolnici. Za jutri je najavljena široka stavka prosvetnega osebja, s katero se strinja tudi federacija staršev. Jutri bodo, kot vse kaže, osnovne šole in gimnazije ostale zaprte.

Toda jedro krize je v Bourbonjski palači. Ko je Le Troquer prebral Cotyjevo poslanico, so jo poslanci sprejeli zelo različno: ploskanje, prepovedanje Marseljeze, vzkliki, »fašizem ne bo uspel«, trosenje letakov proti De Gaulleu, prepirl in celo pretepi. Opaziti je bilo precejšnje razočaranje, ker v poslanci ni posvečena niti ena sama beseda alžirskim dogodkom, ni izrečena niti ena beseda osebde vojaškega poveljstva, kar je docela znak, da Coty ni želel dezaurirati De Gaulleja.

Bogdan Osolnik odpotoval iz Prage

Praga, 29. maja (Tanjug) Sekretar za informacije zveznega izvršnega sveta Bogdan Osolnik je danes odpotoval iz Prage,

Stavka londonskih dokerjev

London, 29. maja (Tanjug) — Stevilo stavkajočih londonskih pristaniških delavcev se je danes povečalo na več kot 10.000, zaradi česar stoji in čaka na raztovarjanje 55 ladij. Londonski pristaniški delavci so začeli stavkati v znak podpore stavki voznikov in delavcev, ki prevajajo hrano iz pristanišč v London. V nekaterih dokih stavkajo že več kot dva tedna. Zveza pristaniških delavcev uradno se ni priznala stavke. Preskrba Londona še ni resno ogrožena,

mene, mi bo preostalo samo to, da obžalujem dogodke do groba.«

De Gaulle je seveda našel podporo v poslanci predsednika republike, ki ga je pozval, naj takoj z njim prouči možnosti za sestavo vlade narodne rešitve. Coty je na koncu svoje poslanice dejal, da po »določilih ustave, predsednik republike predlaga, skupščina pa odloča«. Nato je izjavil: »Če ta korak, ki ga zdaj delam, ne bo ploden, in če se izkaže, da sem se zmotil v tako kritičnih trenutkih, bom takoj storil potrebne zaključke in prenesel svoje pravice na predsednika skupščine.«

De Gaulle sprejel mandat za sestavo vlade

PARIZ, 29. maja (Tanjug). Predsednik francoske republike René Coty je pozval Generala De Gaulleja, naj sestavi vladno. General De Gaulle je mandat sprejel. Predsednik republike je sklical za jutri sestano voditeljev parlamentarnih skupin.

Uda Hreščak

De Gaulle sprejel mandat za sestavo vlade

dijo, da utegne ta poslanica pomiriti duhove, ki so bili že večraj pripravljene poslati ultimatum Parizu. Poznavalci položaja celo trdijo, da ni bil izključen državni udar, ki bi ga nedvomno podprla tudi vojska v metropoli. Alžirsko gibanje se je namreč razširilo tudi že na Francijo in mnogi odbori so bili ustanovljeni zlasti na jugu. Vsekakor je značilen vladin ukrep, da kontrolira vsa privatna letališča, zlasti v bližini Pariza. Morda je bil to pogoj, da je poskušal Coty tako jasno vplivati na vse ostale politične voditelje, in skrajšati ter spremeniti dosedanja postopku izbire predsednika vlade. Vendar v zmešnjavi točnih in netočnih vesti je človeku težko ugotoviti, če mnoge izmed teh niso spustili v svet kot opazivico za sklepe in rešitve, ki se zde skoraj neizbežne.

Sklepi zveznega izvršnega sveta

Beograd, 29. maja. (Tanjug) Dopoludne je imel zvezni izvršni svet sejo pod predsedstvom Miljalka Todorovića. Na seji so sprejeli več raznih predpisov s področja gospodarstva, prosvete in splošne uprave.

Zvezni izvršni svet je odobril predlog odločbe o izpremembi zveznega družbenega plana za leto 1958, s katero bi se omogočilo povečanje sredstev v skladu za kadre politično-teorijskih enot v letošnjem letu in s tem delno odstranilo težave, ki so v zvezi z izgradnjo objektov, potrebnih za strokovne šole ter njihove delavnice in domove, ki so jih začeli graditi leta 1956 in 1957. Predlog te odločbe bo poslan zvezni ljudski skupščini v sklepanje.

Zvezni izvršni svet je zatem sprejel odločbo o ustanovitvi sveta za prosvetne zadeve narodnostnih manjšin kot strokovnega sveta sekretariata za prosveto in kulturo pri zveznem izvršnem svetu.

Na današnji seji je bila sprejeta uredba o ustanovitvi sveta za strokovno izobraževanje kadrov v gospodarstvu, ki bo v sestavi sekretariata za delo pri zveznem izvršnem svetu. Ta svet bo imel nalogo, da kot strokovno telo obravnava osnovne probleme s področja stro-

Predsednik republike zaželel skupščini uspešno delo — Skupščini so prisostvovali predsednik zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić, podpredsednik zveznega sveta Edvard Kardelj, člana zveznega izvršnega sveta Lidija Sentjurs in dr. Marijan Breclj, predstavnik Mednarodne zveze mest in drugi tuji zastopniki — Prisotnih je nad 800 delegatov mestnih ljudskih odborov

Beograd, 29. maja. Davi se je v velikih dvoranj Doma sindikatov v Beogradu začela V. letna skupščina Stalne konference mest, ki ji prisostvuje nad 800 delegatov mestnih ljudskih odborov.

Ko se je ob 9. uri začel slovesni del skupščine Stalne konference mest, je predsednik beograjske ljudske odbora Djurica Jojkić najprej pozdravil delegate in goste. Slavnostnemu začetku so prisostvovali predsednik zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić, podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, člana zveznega izvršnega sveta Lidija Sentjurs, dr. Marijan Breclj in drugi. Ko je pozdravil prisotne, je gov. Jojkić pozdravil tudi predstavnik Mednarodne zveze mest, predstavnik lokalnih oblasti Velike Britanije, Avstrijske zveze mest, predstavnik Zveze holandskih občin, delegacijo poljskih mest in predstavnik Budimpešte.

Predsednik Stalne konference mest Dragutin Kosovac je prebral pismo, ki ga je skupščini poslal predsednik republike Tito, in ki se glasi: »Dragi tovariši! Ker mi ni mogoče osebno prisostvovati va-

š skupščini, vam sporočam po tej poti prisrčne tovariške pozdrave z željo, da bi dosegli čim boljši uspeh v delu. Obenem bi hotel nekaj povedati tudi o vprašanjih, ki zanimajo vašo organizacijo.

Problemi mest in drugih naselij so zelo zapleteni in politično pomembni. Za njihovo reševanje je potrebno angažirati znatna gmožna sredstva, razvijati iniciativo v samih organih komune in omogočati čim širše aktivno sodelovanje naših državljanov, zlasti delovnih ljudi iz proizvodnje. Največji del odgovornosti za vse to je na lokalnih organih oblasti; in morajo zato odgovorni ljudje v teh organih vedno imeti pred očmi, da je izpolnjevanje nalog v zvezi z vsakdanjimi potrebami naših državljanov njihova najvažnejša obveznost do ljudi, ki so jih izvolili.

V zvezi z oskrbovanjem prebivalstva bi hotel zlasti poudariti, da so že danes, čeprav se vprašanja tehnične opremljenosti trgovskega omrežja in drugega morajo postopno reševati, realne možnosti za uspešnejše reševanje teh problemov. V tej smeri morajo ljudski odbori, predvsem v velikih mestih, razvijati čim tesnejše sodelovanje s trgovskimi in zadrugnimi organizacijami, da bi mestno prebivalstvo v večjem obsegu občutilo rezultate naših prizadevanj za napredek kmetijske in povečanje proizvodnje sploh. Naši delovni ljudje pričakujejo, da bodo ljudski odbori prevzeli to stvar, kakor tudi mnoga druga vprašanja, v svoje roke in zato se odgovornost pri reševanju vprašanj oskrbovanja ne more in ne sme več prenašati samo na organizacije, ki se s tem ukvarjajo.

Ako ljudski odbori prevzema jo to stvar, kakor tudi mnoge druge zadeve v svoje roke, se za to odgovornost za oskrbovanje ne more in ne sme prelagati samo na organizacije, ki se s tem bavijo. Toda tudi ljudskim odborom je treba pomagati pri vsem tem, popolneje in bolj vsestransko kakor doslej.

Čeprav se ni minilo mnogo časa od ustanovitve vaše organizacije, je dosegla vidne uspehe tako v načenjanju pomembnih vprašanj iz življenja naših mest in naselij ter v priprav-

ljanju ustreznih ukrepov in predpisov v zvezi s tem, kakor tudi v izmenjavi izkušenj med ljudskimi odbori. Upam, da bo tudi sedanje vaše posvetovanje dalo dobre uspehe in da bo pripomoglo zlasti k bolj vsestranskemu, učinkovitejšemu reševanju problemov notranje trgovine. V prihodnje bo imela vaša organizacija še več nalog in bo pomen njenega dela stalno naraščal. Ker zastopniki Stalne konference mest sodelujejo pri delu ljudskih odborov, se vsak dan srečujejo s problemi iz življenja komun in pridobivajo pri reševanju teh problemov izkušnje, ki se naj jih vaša organizacija še bolj smelo poslužuje ter išče čim ugodnejše oblike za njihovo prenašanje na vse večje število mest in naselij, obenem pa vztrajneje postavlja vprašanja, v zvezi s katerimi je treba izdajati splošne ukrepe in predpise. Zaradi vsega tega mislim, da bo morala vaša organizacija v prihodnje še bolj pomagati ljudskimi odborom v iskanju metod za izvajanje raznih predpisov in ukrepov v zvezi z reševanjem problemov mest in naselij sploh.

Ko imam pred očmi pomen vprašanj, ki jih boste obravnavali na posvetovanju, želim še enkrat poudariti in uspešno delo vaše skupščine ter upam, da boste skrajšali na začetki poti.

Zatem je Dragutin Kosovac spregovoril o dosedanjem delu in namenih organizacije Stalne konference mest ter o dejavnosti osmih stalnih odborov Stalne konference mest in o njenih založniških in informativnih aktivnostih.

Nato je skupščino pozdravil n.ž. arh. Zivan Djordjević, generalni sekretar Zveze društev urbanistov Jugoslavije, nakar so se vrstili pozdravi tujih gostov: generalnega sekretarja Mednarodne zveze mest, g. Nikoleta Arkeca, ki je pozdravil skupščino v srbohrvaščini, in žel toplo dobrovnanje delegatov, nadalje direktorja Avstrijske zveze mest g. Karla Honaja, predstavnik londonskih občin g. E. Samuela, predstavnik delegacije lokalnih oblasti Velike Britanije g. M. Tiktenyja, predstavnik Zveze holandskih občin dr. Konstantina Kortmana, predstavnik izvršnega komiteja ljudskega odbora Budimpešte g. Kalmána Ponorca, predstavnik poljskih mest dr. Viktorja Boneckija. S tem je bil slavnostni del V. letne skupščine zaključen.

M. P.

Da bi se turističnim organizacijam olajšalo obnavljanje in izpopolnjevanje voznega parka, s katerim opravljajo prometne uslugе turistom, je zvezni izvršni svet sprejel predlog, naj se tudi ta podjetja kakor je že primer s podjetji javnega cestnega prometa, oproste plačevanja obresti od sklada osnovnih sredstev. V tem smislu bo predlagano zvezni ljudski skupščini, naj izpopolni odločbo o obrestnih merah na sredstva gospodarskih organizacij, na sredstva, vložena pri banki, in na kratkoročne kredite.

Razen tega je zvezni izvršni svet sprejel več drugih predpisov s področja gospodarstva, med njimi tudi uredbu o dohodkih bank in hranilnic ter o razdeljevanju teh dohodkov, kakor tudi odločbo o določanju novih daljnovidov in transformatorskih postaj, o študijah in raziskavanjih, ki se bodo financirala iz splošnega investicijskega sklada v letu 1958.

Zvezni izvršni svet je sprejel nadalje uredbu o ustanovitvi direktorja za nuklearne surovine.

Sprejel je tudi podrobnejše predpise za izvajanje uredbe o uporabljanju družbenih sredstev za potniške avtomobile, ki je bila nedavno sprejeta.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Na današnji seji je bila sprejeta uredba o ustanovitvi sveta za strokovno izobraževanje kadrov v gospodarstvu, ki bo v sestavi sekretariata za delo pri zveznem izvršnem svetu. Ta svet bo imel nalogo, da kot strokovno telo obravnava osnovne probleme s področja stro-

kovnega izobraževanja kadrov v gospodarstvu ter podaja svoja mnenja in predloge o ukrepih, ki bodo potrebni za izobraževanje teh kadrov.

Zvezni izvršni svet je sprejel tudi uredbu o dopolnitvi določb k zakonu o prevozu po železnicah.

Sprejeta je bila zatem odločba o načinu in pogojih, pod katerimi se lahko gospodarske organizacije mestnega prometa poslužujejo sredstev iz skladov osnovnih sredstev, ki izvirajo iz dohodka. S to odločbo se tem gospodar. organizacijam olajšuje nabava prevoznih sredstev in opreme, kar bo pripomoglo k zboljšanju prometa v mestih. Prav tako je bila sprejeta odločba, ki določa način in pogoje uporabljanja sredstev iz investicijskih skladov in skladov osnovnih sredstev, ki izvirajo od prispevka iz dohodka podjetij v Skupnosti jugoslovanskih železnic. Skupnosti gospodarskih podjetij jugoslovanskih pošt, brzojava in telefona, podjetij javnega cestnega prometa, rečnega prometa ter luk in skladišč.

Za financiranje tekmovanja v kmetijstvu v letu 1957 je zvezni izvršni svet dodelil Zvezi kmetijsko-gozdarskih zbornic Jugoslavije iz gospodarskih rezerv federacije znesek do 525 milijonov dinarjev. Ta vsota bo porabljena za izplačilo nagrad tekmovalcev v pridclavi, koruze, sladkorne pese, krompirja, kornjole, sončnice in bombaža, kakor tudi za izplačilo naknadnih nagrad za pšenico. Sprejeta je bila tudi odločba o programu in predračunu uporabljanja sredstev v zveznem proračunu za leto 1958, ki so določeni za regulacijska in druga dela v vodnem gospodarstvu.

Usposobiti moramo službo za preskrbo prebivalstva

Iz referata državnega sekretarja za blagovni promet dr. Marijana Breclja na splošnem jugoslovenskem posvetovanju o napredku trgovine

Beograd, 29. maja. (Tanjug). Posvetovanje se je v Beogradu začelo v dvorani Doma sindikatov prvo splošno jugoslovensko posvetovanje o napredku trgovine. Osredotočeno je bilo na 14. letne skupščine stalne konference mest, prisostvuje več sto zastopnikov mest, trgovinske, in industrijske in kmetijske-godardarske zbornice, sindikatski trgovinskih, gostinskih in turističnih delavcev ter Zveze ženskih društev.

Ko je otvoril posvetovanje, je predsednik Stalne konference mest Dragutin Kosovac poudaril velik pomen tega posvetovanja vseh, ki so zainteresirani pri nadaljnjem napredku trgovine in oskrbovanju mest v našem gospodarskem razvoju. Zatem je član zveznega izvršnega sveta dr. Marijan Breclj podal referat o trgovini, njeni vlogi in pogojih poslovanja v našem gospodarskem sistemu.

POSVETOVANJE O NAPREDKU TRGOVINE

Rezultati gospodarskega gibanja v preteklih mesecih letos, je dejal dr. Breclj, kažejo, da se stabilizacija trga uspešno nadaljuje. Blagovni skladi so na višji stopnji kakor lani, kar je predvsem posledica ugodnega razvoja industrijske proizvodnje, kakor tudi znatnih zalog kmetijskih pridelkov iz prejšnjega leta. Industrijska proizvodnja je za 14% večja kakor v istem času lani, pri čemer se je proizvodnja potrošnega blaga povečala za 18%. Trg je v celoti bolje oskrbovan tako s kmetijsko-prehranjevalnimi pridelki, kakor tudi z industrijskim blagom. V dobi januar-april so se povečale zaloge industrijskih izdelkov za 13,5%. Zaloge industrijskega neživilskega potrošnega blaga kažejo v tem času povečanje za 36%, kar je vsekar pozitivno. Skupni denarni dohoki prebivalstva so bili v času januar-april letos 19% večji kakor v istem času lani. To povečanje izvira v glavnem iz povečanja sklada plač, kakor tudi iz izrazitega povečanja dohodkov na vasi.

Splošna raven tovarniških cen je bila ob koncu aprila letos za 2% večja kakor v decembru lani. To povečanje velja za reprodukcijski material. Indeks cen potrošnega blaga je ostal neizpremenjen, cene sredstev za delo pa so naraščale za 1%. Splošna raven cen industrijskih izdelkov je na drobno ista kakor ob koncu lanskega leta. V nasprotju s tem so cene kmetijskih pridelkov na drobno povečale v določenem obsegu, kar je največ sezonskega značaja.

Kljub ugodni težnji po izpolnjevanju zalog in vsklajevanju odnosov med posodbu in povpraševanjem trg še ni dovolj konsolidiran, zaloge nekaterih vrst blaga so še nezadostne, struktura blagovnih skladov še ni dovolj vsklajena. Nevarnost grozi predvsem od možne izgube formiranja denarnih sredstev v raznih skladih in proračunih, kar more povzročiti večjo investicijsko in proračunsko potrošnjo, kakor je določena z družbenim planom in kar bi presegalo naše realne možnosti, nadalje od prenatrpanega povečevanja denarnega dohodka na vasi, ki ni zasnovan samo na povečani proizvodnji v kmetijstvu, temveč tudi na večjih cenah kmetijskih pridelkov.

Da bi mogli ljudski odbori v mestih izpolniti svoje zelo obsežne in važne naloge na področju blagovnega prometa in oskrbovanja prebivalstva, je neobhodno, da imajo v svojem aparatu usposobljeno službo, ki bi se s temi z devami stalno in sistematično bavila. Izpolnjevanju take službe se ne posvečajo dovolj pozornosti in to je vsekar eden izmed razlogov, da se promet in oskrbovanje ne opravi tako zadovoljivo način. Poslovanje tržne inšpekcije pri ljudskih odborih še ni dovolj živo. V dveh tretjinah občin še nimajo organizirane

službe tržne inšpekcije, kar ima za posledico, da se na področju teh občin ali sploh ne opravi ali pa ne izvaja dovolj po predpisih in ukrepih s področja blagovnega prometa. Dr. Breclj je zatem sporočil, da bodo v kratkem izdani še nekateri predpisi, ki bodo urejali ustvarjanje ustreznih finančnih sredstev za pokritje razlik, ki se pojavljajo v prometu s kmetijskimi pridelki. S tem se bodo ustvarile večje možnosti trgovinskim podjetjem, da se bodo s dogovori povezala s kmetijskimi proizvajalnimi organizacijami, kar bo ugodno vplivalo tudi na kmetijsko proizvodnjo in na oskrbovanje mest. Prav tako se pripravljajo izpopolnitev kreditnega sistema v trgovini in v zadržanju zaradi učinkovitejšega prometa z blagom.

Delavnost ljudskih odborov v organizaciji trgovine s kmetijskimi pridelki na drobno naj bo usmerjena na iskanje najrazličnejših možnosti, da bi se to trgovinsko omrežje čimprej razširilo in okrepilo v skladu s potrebami prometa. Stanje v trgovini z industrijskim blagom je boljše in se more reči, da je to trgovinsko omrežje doslej v glavnem uspešno izpolnjevalo svoje funkcije. Tu pa prihaja čedalje bolj do izraza nezadostna razširjenost prodajnega omrežja, kajti naglo povečanje proizvodnje in potrošnje industrijskega blaga zahteva hitrejši razvoj zmogljivosti trgovine z industrijskim blagom. Slaba udeležba proizvajalnih podjetij v prometu pri odpiranju lastnih prodajalnic in skladišč, pa tudi nezadostni

vpliv tovarna na prodajne cene v trgovini je problem, ki ga je treba urediti, da bi simbolji pospešili tudi trgovanje z industrijskim blagom. Tu lahko skrepimo akcije brez čakanja na predpise, ker gre za nekatere manjše izpremembe in izpopolnitve sedanjih predpisov, ki jih že predelujemo.

Nadalje se je dr. Breclj posebejo bavil s kontrolo nad cenami v trgovini in je poudaril, da je ta kontrola že dala ugodne rezultate na trgu, čeprav se izvaja šele nekaj mesecev. V tem kratkem času so se pokazale tudi nekatere slabosti in pomanjkljivosti tako v samem sistemu kontrole, kakor tudi v njenem izvajanju. Že na podlagi dosedanjih izkušenj bo treba izpopolniti ta sistem, in sicer v dveh smereh.

Predvsem naj bi se kontrola napravila še bolj učinkovita, da bi bila še bolj zanesljivo orodje skupnosti pri zatiranju samovoljnega in neupravičenega povečevanja cen posameznih proizvodov. Nadalje je potrebno čimbolj poenostaviti kontrolo, da bi postala manjše breme za gospodarstvo in državno upravo. Ko je govoril zatem o problemu kadrov v trgovini, je dr. Breclj poudaril potrebo po nadaljnjem izpopolnjevanju sistema plačevanja po učinku in njegovi splošnejši uporabi, kakor je bil primer doslej, zatem pa o mesečnem vsklajevanju tarifnih postavk.

Na koncu je dr. Breclj govoril o družbeni kontroli v trgovini. Izpopolnitev sedanje prakse bi bila v tem, da bi s predpisi ugotovili pravice potrošnikov, pod kakšnimi pogoji bi lahko sodelovali pri dohodku državnih in nadzornih organov. Poleg sedanjih oziroma v dosedanjih predpisih predvidenih potrošniških svetov pri posameznih prodajalnih bi treba organizirati potrošniške svete

s teritorialno funkcijo na področju stanovanjske skupnosti. Urediti bo treba tudi sodelovanje zastopnikov ljudskega odbora v organih delavskega upravljanja trgovine na veliko in končno uvesti sistem družbene iniciative in kontrole tudi na področju prehrane prebivalstva.

Seveda je treba podrobno izdelati ta načela. Ta načela so bila že obravnavana in bi mogli priti po posvetovanju s konkretnimi predpisi.

Po referatu dr. Marijana Breclja so izvolili predsedstva štirih delovnih skupin, v katerih se bo jutri posvetovanje nadaljevalo. V prvi skupini bodo obravnavali materialno-ekonomsko vprašanja trgovine, v drugi probleme solanja in nagrajevanja kadrov, v tretji delavsko upravljanje in delo potrošniških svetov, v četrti skupini pa organizacijo trgovinskega omrežja in oskrbovanja mest. Sklepe delovnih skupin bodo predložili na zaključnem plenarnem sestanku udeležencev posvetovanja v soboto, 31. maja.

(Nadaljevanje s prve strani) Sprejeto je tudi odločilo, da se predpisanje načina in pogojev za uporablanje avtomobilov, danih v uporabljanje določenim državnim funkcionarjem. Po tej odločbi dajo potniške avtomobile posameznim funkcionarjem v uporabljanje (v osebno uporabo) državni organi, ustanove in organizacije, v katerih delajo. Koristniki avtomobilov plačujejo porabljeno gorivo in mazivo za vsako vozno enoto, da se ti stroški do določenega števila prevoženih kilometrov krijejo s stalnim mesečnim zneskom organizacije, ki jim je dala vozilo. Ta odškodnina bo določena v enakem znesku za vse funkcionarje na istih položajih, kolikor pa bi se pojavila posebna potreba v zvezi z izvrševanjem službe, se lahko posameznim funkcionarjem

odškodnina poveča. Ako prekorači določeno kilometražo, plača koristnik avtomobila stroške porabljene gorivo in mazivo. V tem primeru plača tudi del amortizacije avtomobila. Voznje za uradno potovanje, ki so izvršene po posebnem naloga, se ne prečunajo v število kilometrov, za katero se daje stalna mesečna odškodnina. Stroške za to vozilno plača organizacija, ki je izdala nalogo za uradno potovanje. Državni organi, ustanove in organizacije, ki dajejo avtomobile v uporabljanje, skrbijo za njihovo vzdrževanje in popravila ter plačajo vsa stroške, ki ne gredo na breme koristnika. Plače voznikov avtomobilov kakor tudi druge izdatke, do katerih ima voznik po predpisih pravico, plačuje prav tako organizacija, ki daje avtomobil. Funkcionarji, ki se na svojo zahtevo poslužujejo avtomobila brez voznika, dobe posebno odškodnino za kritje stroškov za usluge, ki bi jih drugače redno opravljal voznik.

Še sekretariat za splošno upravo pri zveznem izvršnem svetu je pooblaščen s posebno odločbo, da v soglasju s sekretarjem zveznega izvršnega sveta določa staršine in druge uslužbence na določenih položajih v zveznih organih, ustanovah in organizacijah, ki imajo pravico do uporabljanja avtomobilov in določa, v širino mesečne pavšalne odškodnine za kritje določenih stroškov vožnje.

S posebno odločbo je urejeno tudi razporejanje potniških avtomobilov v državni, zbornični, strokovnih združenjih in družbenih ustanovah. Vsi potniški avtomobili teh organizacij bodo brez odškodnine izhajali iz servisa. Za transportne usluge, ali pa se bodo predali po tržni ceni predvsem osebam, ki imajo pravico do redne javne službe, ki se izvaja v interesu javnosti, ali pa v interesu potnikov, kakor n. pr. avtoaksij podjetja, turistična podjetja in druga. O tem, katero vozilo bodo izročena servis, in katero prodana, bo odločil ustrezen sekretariat za splošno upravo pri izvršnem svetu oziroma svet za splošno upravo pri okrajnem ljudskem odboru. Posvetovanje o avtomobilih, ki bodo določeni za potrebe državnih reprezentance in ki bodo dani v uporabljanje najvišjim državnim funkcionarjem, ali pa so določeni za potrebe državnih reprezentance, in dajati v uporabljanje najvišjim državnim funkcionarjem. Do ustanovitve servisnih ustanov morajo organizacije, ki imajo avtomobile, namenene za njihovo uporabo, vzdrževati v dobrem stanju. Ti avtomobili se lahko uporabljajo samo za namene in način, določen za uporablanje avtomobila.

za perspektivni plan v zvezni ljudski skupščini Nikola Djuverović. Izvoljeni so bili tudi člani in namestniki upravnega in nadzornega odbora ter častnega sodišča zbornice.

Kongres oftalmologov

Beograd, 29. maja. (Tanjug). V prostorih "Mediteran-filma" v Budvi se je danes začel V. kongres očesnih zdravnikov Jugoslavije, ki je pod pokroviteljstvom predsednika ljudske skupščine Crne gore Blaže Jovanovića. Kongresa se udeležuje okoli 200 delegatov in gostov, med katerimi so tudi zastopniki društev očesnih zdravnikov iz Avstrije in Češkoslovaške.

Obvestilo upokojencem

Beograd, 29. maja. (Tanjug). Nekateri osebni in družinski upokojenci se niso predložili zahteve za popravke pokojnine, ki ga omogoča zakon o pokojninskem zavarovanju. V zvezi s tem opozarjamo udeležence pokojnic, da bo samo tistim upokojencem, ki predložijo zahtevo do 18. junija leta 1958, izplačan znesek popravljene pokojnine od 1. januarja letos. Upokojencem, ki bodo predložili zahtevo po tem roku, se bo znesek popravljene pokojnine izplačeval od prvega prihodnjega meseca po predložiti zahteve.

Okrajni zavodi za socialno zavarovanje bodo sprejemali zahteve

Okrajni zavodi za socialno zavarovanje bodo sprejemali zahteve tudi brez potrebnih dokazilnih dokumentov. Dokumente, s katerimi dokazujejo posameznikova dejstva, morejo uživati pokojnino predložiti naknadno. (Iz Zveznega zavoda za socialno zavarovanje)

Spremljati prakso gospodarske izgradnje je dejal predsednik republike v pozdravnem pismu

ZAGREB, 29. maja. (Tanjug). Danes se je začel v Zagrebu III. kongres zruštev ekonomistov Jugoslavije, ki se ga udeležuje nad 300 delegatov — zastopnikov društev ekonomistov iz vseh držav. Kongres prisostvuje tudi predsednik Sabora Hrvatske dr. Vladimir Bakarić. Kongres je otvoril član zveznega izvršnega sveta Hasan Erkić, narkar je bilo prebrano pismo, ki ga je poslal predsednik republike Josip Broz - Tito.

V svojem pismu se predsednik republike zahvaljuje za povabilo in sporoča pozdrave udeležencem kongresa, ki jim želi uspešno delo. V pismu pravi nadalje: »Izoriščam to priložnost, da poudarim pomen dosežka dela ekonomistov Jugoslavije in njihov prispevek k splošnim naporom in uspehom, ki so jih delovni ljudje naše države dosegli pri reševanju konkretnih problemov našega gospodarstva. Pri reševanju organizacije in razvoju sistema upravljanja po socialističnih načelih, pri razvoju našega socialističnega gospodarstva spleteh. Dosedanja stopnja razvoja našega gospodarstva in problemi, ki izvirajo iz njegovega naglega razvoja, postavljajo pred naše strokovne ekonomske kadre čedalje širše in bolj zapletene naloge.

Ekonomisti morajo neprestano spremljati prakso naše socialistične gospodarske izgradnje ter z vsestranskim in globoko analizo problemov, ki se pojavljajo v praksi, izpopolnjevati in razvijati našo ekonomsko misel na osnovah marksizma. Toda naloga naših ekonomistov ni le teoretično proučevanje ekonomske problematike. Rezultate teoretičnih proučevanj je treba izkoristiti in uporabljati pri reševanju posameznih konkretnih problemov, zlasti pa pri izvajanju smernic naše gospodarske politike in izpolnjevanju nalog, postavljenih v perspektivnem planu gospodarskega razvoja naše države. Čeprav je naš gospodarski sistem že dal v dosedanjih praksi velike uspehe, je dolžnost naših ekonomistov, da se tudi v bodoče skupaj z drugimi organi zavzemajo za njegovo čim do-

sednejšo in čim popolneje uporabljajo ter na ta način prispevajo k njegovemu nadaljnjemu izpopolnjevanju. Ekonomisti so tudi poklicani, da pomagajo organom delavskega upravljanja, komunam in raznim družbenim organizacijam z namenom, da bi le-ti čim uspešneje izpolnjevali svoje naloge pri izvajanju naše gospodarske politike. Sedajni del prizadevanj ekonomistov naj bi bilo tudi jasnejše našega gospodarskega razvoja, naše gospodarske politike, raznih ukrepov in posameznih gospodarskih problemov med širokimi plasti ljudstva.

Sporočam vam poleg teh želja tudi svoje pozdrave v upanju, da bo vaša organizacija abrala pri izpolnjevanju teh in drugih nalog najširši krog ekonomistov in da bo v prihodnje vaš prispevek k naši gospodarski izgradnji še večji.» Kongres nadaljuje delo.

23. številka tednika «Komunistički»

V tej številki «Komunistički» slovenski izdaji, ki sedaj izhaja vsak petek, so objavljeni naslednji sestavki: Znamerjane osnovne naloge (ob obilnici beogradske deklaracije) — Jovan Raičević; O nadurnem delu — Pavao Broz, Bessedo o K. K. — Dr. Metod Mikić; Boris Kirić — Zbrano delo I. — Pravniki o problemih družbenega upravljanja (anketa s kongresa pravnikov v Zagrebu) — Ob proučevanju komunističnega gibanja — Aćim Mikić; Pravočasni pregled — Po znani poti — Stroji — Donesi — rentabilnost — Moji in naš poslanec — Gradbena obrt se postavlja — Vrednotenje — P. K. — Trideset let pomembnega dokumenta.

Protiperonoskopna služba

Večraj so bile dnevne temperature v vodni visoki in so maksimalne temperature dosegle 31 stopinj C. Srednje dnevne temperature pa so kolehale med 18 in 24 stopinj C. Rahlje padavine niso padle, na Srijemskem, Prekmurju in v večini škropljevalni morse. Ostali kraji so bili brez padavin.

Glede na to, da se je na Primorskem v ponedeljek pojavila peronoskopna svetleča vinogreda, in sicer v obsegu 10 hektarjev, so vseh vinogredov in vseh vinogredov, ki so bili brez padavin, pregledali in v njih izločili vsevine, ki so bile brez padavin. V ostalih vinogrednih okoliših se ni pojavila škropljevalni morse. Ostali kraji so bili brez padavin.

Za škropljenje uporabljajo 0,3 odstotka ribnana ali litrohana ali 0,3% Bordeaux brozga. K. K. priprava in uporaba — Vrednotenje — 0,3% Čosana ali Thiovit; 5% tem istočasno zavaruje vinski trto tudi pred oljcem. V ostalih vinogrednih okoliših se ni pojavila škropljevalni morse. V ostalih vinogredih in na gozno napovedali pravočasno.

Kmetijski inštitut Slovenije in Hidrometeorološki zavod LRS Ljubljana 29. 5. 1958.

Kršitev predpisov v Mariboru

Okrajna finančna inšpekcija v Mariboru je prijavila Okrožnemu javnemu tožilstvu sedemnajst podjetij iz mariborskega okraja, ki so na osnovi različnih računov protizakonito izkoristili 171 milijonov investicijskih kreditov. S pomočjo lažnih računov, so ta podjetja dvignila ob koncu lanskega leta pri bankah denar za zgradbo, stroje in avtomobile, ki so v resnici ustojali samo na papirju. Med osnovna sredstva so vpisala na primer avtomobile, ki so bili v skladiščih tovarni še letos februarja in marca. So celo primeri, da so podjetja potrdila sprejem strojev, ki še sploh niso prispeli v Jugoslavijo. V teh primerih ne gre samo za neupoštevanje in kršitev predpisov, marveč ustvarja tako ravnanje lažno sliko o novih zmogljivostih in napredku našega gospodarstva. To pa se odraža potem v nerealnem planiranju in neizvedljivih planih. Nekatera podjetja so sicer že vrnila na ta način neupravičeno dvignjene vsote, vendar pa bodo morali vsi kršilci odgovarjati še pred Gospodarskim sodiščem. O.

VČERAJ IN DANES

Skupščina Zvezne industrijske zbornice končana

BEograd, 29. maja. (Tanjug). Danes je bila končana v Beogradu letna skupščina Zvezne industrijske zbornice, ki je trajala dva dneva. Na zaključni plenarni seji so sprejeli sklepe na podlagi razprave v posameznih odborih skupščine in izvolili nove organe zbornice. Za novega predsednika upravnega odbora Zvezne industrijske zbornice je bil izvoljen ljudski poslanec in član odbora družbenim planom in kar bi presegalo naše realne možnosti, nadalje od prenatrpanega povečevanja denarnega dohodka na vasi, ki ni zasnovan samo na povečani proizvodnji v kmetijstvu, temveč tudi na večjih cenah kmetijskih pridelkov.

Omejitve zasebne zdravniške prakse v Srbiji

Po objavi predpisov o omejitvi privatne zdravniške prakse v Sloveniji so začeli tudi v Srbiji proučevati možnost podobnih predpisov. Menijo, da je zdravstvena služba v mnogih pu-bliki, ker vpliva privatna poklicna dejavnost zdravstvenih delavcev v javni službi negativno na celotno zdravstveno politiko. Medtem ko se na eni strani postavlja preventiva kot glavna naloga socialistične medicine, omejuje privatna praksa svojo dejavnost skoro izključno na boleznike. Zato bi po omenjenih težah zdravstvenih delavcev v javni službi ne smeli opravljati privatne prakse. Zdravniki, stomatologi, zobarji in zobni tehniki se lahko bavijo s privatno prakso, ako je na njihovem področju javna zdravstvena služba nerazvita. O tem pa naj odločajo okrajni ljudski odbori o osebnih dohodkih in osebnih potrošnih delavcev in uslužbencev, zaposlenih v industriji, državnih in socialnem zavarovanju — samo tistih, ki žive v industrijskih središčih, to se pravi, na nekmetični način.

Nepravilno uporabljanje investicijskih posojil

Beograd, 29. maja. (Tanjug). Okrožna javna tožilstva so prejela številne prijave proti gospodarskim organizacijam, ki so nepravilno in nenamensko uporabljale investicijska posojila. Samo iz splošnega investicijskega sklada sta bila na ta način porabljeni nad 2 milijardi dinarjev. Pojave nenamenskega uporabljanja investicijskih sredstev se je opazilo zlasti ob koncu lanskega leta, ko so investitorji zvedeli, da se bo regres za kmetijsko opremo zmanjšal, obvezni delež investitorjev z lastnimi sredstvi pa povečal v letu 1958.

Huda prometna nesreča

DOMZALE, 29. maja. Danes ob 15.35 se je pripetila v Domžalah huda prometna nesreča. Ob tej uri je vozil tovorni vlak iz Ljubljane proti Kranjcu. Pravi travaj da je po Taborski cesti, ki prečka zvezniški prego, katere preklada nezavarovan vozil osebni avto S-114, ki ga je upravljal lastnik Franc Šmon, obrtnik iz Domžal. Poleg njega je sedel potnik Avguštin Panter, star 36 let. Namesto, da bi se voznik prepračil, all je proga preštel, ko jo je nameraval prečkati. Je zapeljal na progo. Tedaj pa je pripeljal tovorni vlak, ki je zadel avtomobil in ga načel na levi odbijal ter tnil dalje 121 m. Pri tej nesreči je potnik Panter izgubil življenje, voznik je dobil hude poškodbe, nekateri so ga prepejali v bolnišnico, na vozilu pa je nastala večja škoda.

Okrajni zavodi za socialno zavarovanje bodo sprejemali zahteve

Okrajni zavodi za socialno zavarovanje bodo sprejemali zahteve tudi brez potrebnih dokazilnih dokumentov. Dokumente, s katerimi dokazujejo posameznikova dejstva, morejo uživati pokojnino predložiti naknadno. (Iz Zveznega zavoda za socialno zavarovanje)

Kakšen je življenjski standard delavcev in uslužbencev?

ANKETA Zveznega zavoda za statistiko o osebnih dohodkih in potrošni delavcev in uslužbencev, ki žive v industrijskih središčih

Kakor smo pred časom poročali, je začel v začetku letošnjega aprila Zvezni zavod za statistiko, največ iz kovinske, nato iz tekstilne industrije, črne metalurgije, elektrotrošne, državne uprave in vseh ostalih 226 samcev ali 23%, ostalih 77% pa je bilo iz dvanajstih in petdesetih gospodinjstev. Nadalje je anketa zajela anketirance iz večjih panog industrije, največ iz kovinske, nato iz tekstilne industrije, črne metalurgije, elektrotrošne, državne uprave in vseh ostalih 226 samcev ali 23%, ostalih 77% pa je bilo iz dvanajstih in petdesetih gospodinjstev. Nadalje je anketa zajela anketirance iz večjih panog industrije, največ iz kovinske, nato iz tekstilne industrije, črne metalurgije, elektrotrošne, državne uprave in vseh ostalih 226 samcev ali 23%, ostalih 77% pa je bilo iz dvanajstih in petdesetih gospodinjstev. Nadalje je anketa zajela anketirance iz večjih panog industrije, največ iz kovinske, nato iz tekstilne industrije, črne metalurgije, elektrotrošne, državne uprave in vseh ostalih 226 samcev ali 23%, ostalih 77% pa je bilo iz dvanajstih in petdesetih gospodinjstev.

Kakšen je življenjski standard delavcev in uslužbencev?

ANKETA Zveznega zavoda za statistiko o osebnih dohodkih in potrošni delavcev in uslužbencev, ki žive v industrijskih središčih

ANKETA Zveznega zavoda za statistiko o osebnih dohodkih in potrošni delavcev in uslužbencev, ki žive v industrijskih središčih

Kakšen je življenjski standard delavcev in uslužbencev?

ANKETA Zveznega zavoda za statistiko o osebnih dohodkih in potrošni delavcev in uslužbencev, ki žive v industrijskih središčih

ANKETA Zveznega zavoda za statistiko o osebnih dohodkih in potrošni delavcev in uslužbencev, ki žive v industrijskih središčih

Kakšen je življenjski standard delavcev in uslužbencev?

ANKETA Zveznega zavoda za statistiko o osebnih dohodkih in potrošni delavcev in uslužbencev, ki žive v industrijskih središčih

ANKETA Zveznega zavoda za statistiko o osebnih dohodkih in potrošni delavcev in uslužbencev, ki žive v industrijskih središčih

Kakšen je življenjski standard delavcev in uslužbencev?

ANKETA Zveznega zavoda za statistiko o osebnih dohodkih in potrošni delavcev in uslužbencev, ki žive v industrijskih središčih

Oh robu dogodkov

Nacionalno vprašanje

Nemiri, ki so izbruhnili pred nedavnimi na Cejlonu kažejo, da je nerešeno nacionalno vprašanje resen notranji problem in ovira nadaljnji napredek te dežele. Na Cejlonu živi približno osem milijonov in pol prebivalcev, od katerih je 70 odstotkov Singalcev, ki se smatrajo za avtohtone prebivalce otoka in približno 25 odstotkov Tamilov. Korenine nesoglasij med tema dvema etničnima skupinama segajo v preteklost. K razdorju prispevata tudi različni veri, kajti Singalci so budisti, medtem ko so Tamili muslimani. Tamile pa delijo v dve skupini: približno milijon se jih je priselilo iz Indije že pred davnim, enako številu pa je kasnejših priseljencev iz Indije, ki jih imenujejo cejlonske Induse. Če tudi odhajajo večkrat v Indijo, imajo Cejlon za svojo domovino in zahtevajo enake pravice kot drugi prebivalci tega otoka.

Na volitvah leta 1956 je opozicija obljubila, če zmaga, da bo namesto angleškega jezika, ki je nepriljubljen, posil uradni jezik singalsčina. Opozicija z Bandaranaikeom na čelu je zmagala in nova vlada je sprejela zakon, s katerim

so priznali singalsčino za uradni jezik. To je povzročilo veliko nezadovoljstvo med Tamili in njihova stranka je začela z akcijo državljanske neposlušnosti. Tamili so postali nestrupeni zahtev, kako si zamenjajo režim njihovega nacionalnega vprašanja. Zahtevali so federacijo, v kateri bi imeli avtonomijo, cejlonsko državljanstvo naj bi dobili tudi prebivalci indijskega rodu, umakniti je treba zakon o singalsčini kot službenem jeziku in priznati enakopravnost obeh jezikov.

Vlada Bandaranaike se je znašla med kladivom in nožem. Če bi hotela ugoditi Tamilom, bi povzročila ogorčenje pri singalskih nacionalistih. Bandaranaike je kljub temu ugodil zahtevam Tamilov in je sklenil izenačiti oba jezika. To pa je povzročilo hude nemire, da je bila vlada prisiljena uvesti policijsko uredbo in oklicati izredno stanje. Mir so sicer dokaj hitro uspostavili, vendar s tem to vprašanje še vedno ni rešeno. Vlada je prepovedala tamilsko federalno stranko in narodno organizacijo Džatika Vimukti Peramuna.

Nerešeno nacionalno vprašanje pa ne povzroča napetosti samo v državi, temveč kvira odnose tudi med Indijo in Cejlonom. Leta 1954 sta Nehru in Kotelavale rešila status cejlonskih Indusov. Leta 1957 sta se ponovno sestala Nehru in Bandaranaike in ponovno razpravljala o tem specifičnem problemu, ki tare Cejlon že od osvoboditve.

Jasno pa je tudi, da nerešeno nacionalno vprašanje napihuje in izkorišča cejlonska reakcija in politične stranke v borbi za oblast. So pa znamenja, ki kažejo, da se za tem nacionalnim sporom skrivajo druga globlja vprašanja. Cejlonski premier Bandaranaike že več kot dve leti vodi svojo državo po poti napredka in vedno večje neodvisnosti, kar ni v interesu cejlonske reakcije kakor tudi določenih krogov v tujini, ki imajo na Cejlonu svoje kapitale. Naplavanje nacionalnega vprašanja zato koristi predvsem tistim, ki jim sedanja pot neodvisnosti in socialnih reform v državi ni po godu ter bi radi preprečili notranjo utrditev nove, neodvisne cejlonske države.

S. L.

Nkrumah potuje

Akra, dne 29. maja (Reuter). Predsednik vlade Gane Kwame Nkrumah je danes odpotoval z letalom na obisk v sedem afriških držav. Obiskal bo Maroko, Libijo, ZAR, Tunizijo, Etiopijo, Šadan in Liberijo. Vse te dežele so bile zastopane na nedavni konferenci afriških držav, ki je bila v Gani.

RAZPOLOŽENJE V ZAHODNI NEMCIJI OB FRANCOŠKIH DOGODKIH Bonn je zaskrbljen

Od našega dopisnika.

Bonn, 29. maja. (Po telefonu.) Razvoj dogodkov v Franciji ni ostal brez zaskrbljujočega odmeva v glavnem mestu Zahodne Nemčije. Vlada in uradni politični krogi se vzdržujejo, da bi uradno izrazili svoje stališče ali komentirali dogodke, toda splošno ozračje izraža zaskrbljenost zaradi morebitnega razvoja francoske krize in bojazen zaradi morebitnega prihoda generala De Gaulle na oblast.

Včeraj se je prvič po alžirskem puču šela bonnska vlada na izredno sejo. Na vrsti je bila Francija. Danes se je kancler Adenauer dolgo razgovarjal s poveljnikom srednjeevropskih sil NATO, generalom Speidloom. Tema je bila spet Francija. Področnosti enega in drugega sodelavca niso sporočili, če se vsako stališče do tega vprašanja ima za vmešavanje v notranje zadeve Francije, čeprav menijo, da imajo francoski dogodki daljnosežnejši svetovno-politični pomen. Medtem Bonn spremlja vsak gib v Parizu z največjo pozornostjo. Vse brzojavke iz Pariza in nemškega veleposlaništva o razvoju krize takoj dostavljajo samemu kanclerju. Posebno zaskrbljenost zahodno-nemške vlade povzročata stališča, ki ga je izrazil De Gaulle do atlantske skupnosti in evropske integracije. Njegova stališča do teh instrumentov evropske var-

nosti doslej niso priznavali in bi dosledno izvajanje njegovih dosedanjih konceptov v primeru, če bi prišel na oblast, omajalo temelje zahodne zveze. S tem bi bili omajani tudi temelji Adenauerjeve zunanje politike, ki v krepitvi NATO in evropske skupnosti vidi edino pot krepitve Zahodne Nemčije in ustvarjanje ravnotežja sil med Parizom in Bonnom.

S tako politiko, zasnovano na slabosti same Francije, je bila Zahodna Nemčija na evropskih tleh na najboljši poti, da prestra Francijo in da postane »sila številka ena«. To velja kot poseben kanclerjev uspeh. Slabitve dobro vigranega sistema evropske varnosti z vrnitvijo De Gaulle v politično arena bi bil zadan hud udarec zahodno-evropskim Adenauerjevim konceptom.

To so v glavnem bojazni, ki se kažejo v Bonnu v trenutkih pričakovanja sklepa iz Pariza. Toda, četudi general ne bo prevzel oblasti, bodo že dosedanja dogodka pritisnili pečet nadaljnjim odnosom Francije do evropske politike in do zavezniških obveznosti. Tu opozarjajo predvsem na dejstvo, da je bilo Franciji že čestokrat onemogočeno, da sodeluje pri planiranju svobodne trgovske cone in da bi nadaljnji ukrepi, ki jih določa Evropska gospodarska skupnost, lahko postali zaradi francoskih dogodkov utvara. Vsi ti momenti povzročajo seveda v Bonnu določeno zaskrbljenost. O izidu ni dosti iluzij in že sedaj se postavlja vprašanje, kako preprečiti, da bi evropske institucije zaradi francoskega položaja ne zarjale

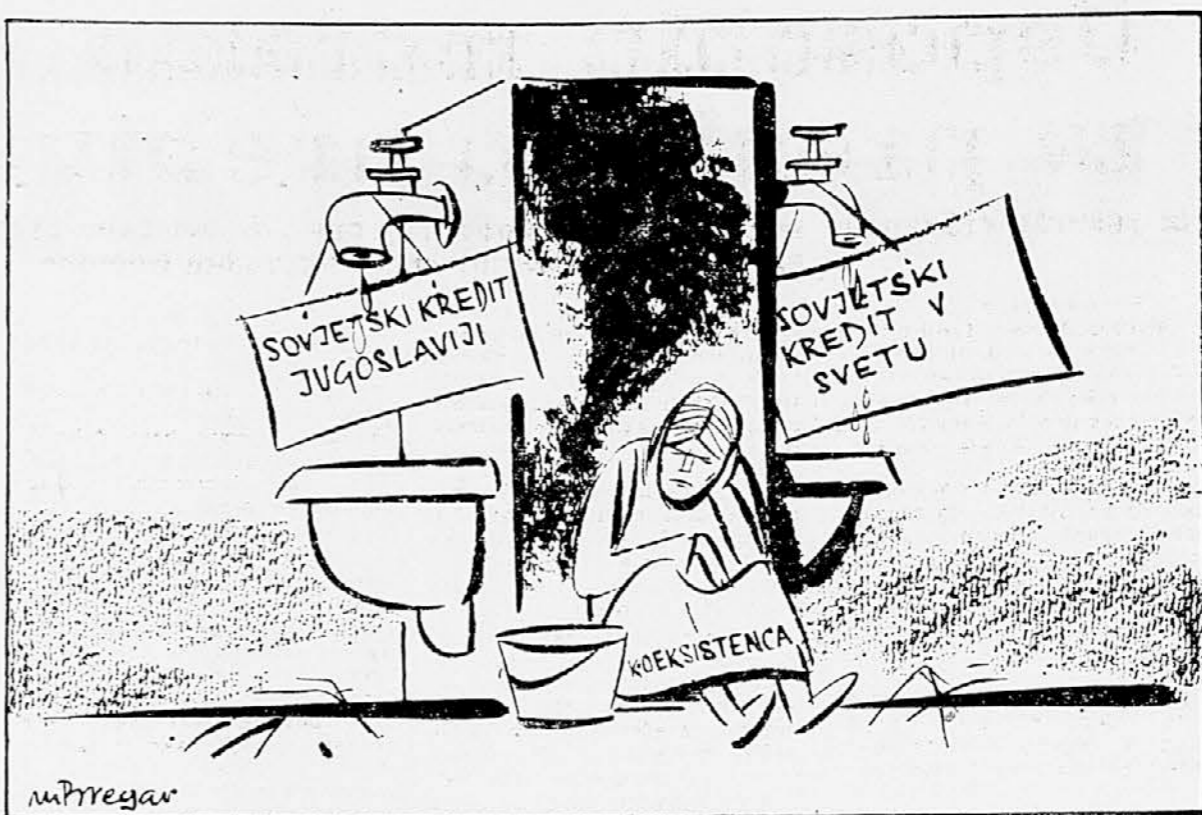
vele. V vsakem primeru — kot poudarja neki tukajšnji list — bo znotraj zahodnega sveta marsikatero stvar treba začeti znova, ne glede na razplet dogodkov v Franciji.

Djordje Zeljanović

Število zaposlenih v Avstriji

DUNAJ, 29. maja. (Tanjug). Gospodarska zbornica na Dunaju je objavila sporočilo, da je bilo konec lanskega leta v Avstriji približno 294.000 podjetij, v katerih je delalo več kot 1.431.000 ljudi.

Po istem sporočilu je bilo v 10.800 industrijskih podjetjih zaposlenih nad 630.000 delavcev in uslužbencev. Na drugem mestu po številu zaposlenih je 121.000 obrtniških delavnic, v katerih dela 625.000 ljudi, tem pa sledi 110.000 trgovin, v katerih je zaposlenih 285.000 ljudi.

SUSA

Še zmerom nemirni Libanon

Hud spopad med oklepnimi enotami libanonske vlade in uporniki v Bejrutu — Sestanek sveta Arabske lige bo najbrž odložen

Bejrut, 29. maja. (AFP.) Ura dno so sporočili, da v zadnjih 24 urah ni bilo večjih spopadov med uporniki in vladnimi četami. Edini večji incident se je zgodil, ko so vladne čete ustavile tovorni avtomobil, ki je prevažal orožje za upornike v Tripoliju. Šoferja kamiona so ubili, njegove pomočnike pa ujeli. Tovor, in sicer 88 strojnih pušk, 63 navadnih pušk, eno strojnico in dve tona municije so zaplenili.

Po obvestilih, s katerimi razpolaga AFP, je bilo v Bejrutu razmeroma mirno, ter so včeraj odkrili in ujeli teroristično mrežo z več kot 100 člani, in sicer v glavnem tužji. V drugih delih države je položaj drusen.

Agencija Reuter pa poroča, da so se ponoči hudo spopadli libanonski vojaki in uporniki. Spopad se je začel, ko so vojska oklepana vozila približno popolnoč šla skozi tiste dele Bejruta, kjer so močne skupine upor-

nikov. Po mnenju Reuterja, bil nocojšnji spopad, ki je trajal približno tri ure, eden izmed največjih oboroženih spopadov med armado in uporniki, odkar je izbruhnil v Libanonu upor.

Po mnenju kairskih listov obstaja možnost, da bo sestanek sveta Arabske lige, ki je sklican za soboto v Bengaziju, odložen. Listi pišejo, da bo sestanek odložen zato, ker libijska vlada ne more tako hitro pripraviti vsega potrebnega za sestanek.

List »Al Akba« piše v zvezi s tem, da se arabske države posvetujejo, kako bi Libanon pripravile do tega, da bi umaknili svojo pritožbo. List pričakuje, da bodo nekatere arabske države na sestanku vprašale, zakaj se je Libanon pritožil najprej pri Varnostnem svetu in šele potem pri Arabski ligi. Čeprav naj bi le-ta reševala spore med arabskimi državami. V krogih opazovalcev prevladuje mnenje, da bi v času pred sestankom sveta prav lahko prišlo do sporazuma v Libanonu o sestavi nove vlade, čemur bi sledil tudi odstop predsednika Chamouna. Glede na razvoj položaja v Libanonu in na dejstvo, da Chamounovega mandat, so opazovalci mnenja, da je vprašanje Chamounovega odstopa samo še vprašanje časa. V tem primeru bi ali odložili za daljši čas sestanek sveta, ali pa bi na sestanku sveta ugotovili, da ni potrebno razpravljati o pritožbi.

Medtem pa tukajšnji tisk obtožuje Chamouna, da je proti ZAR sestavil neutemeljene obtožbe, ki jih svet Arabske lige ne more sprejeti. Listi izražajo prepričanje, da je glavni namen obtožb ta, da bi na podlagi pritožb dobili večjo vojaško pomoč od Zahoda. Tisk obtožuje tudi Jordanijo in Irak, da se vmešavata v libanonske notranje zadeve, in poudarja, da sta obe državi poslali Libanonu orožje in da sta pripravljali Chamounu dati na razpolago tudi svoje oborožene sile.

SUBANDRIO O ODNOSIH Z ZDA

Djakarta, 29. maja (AP). Indonezijski zunanji minister dr. Subandrio je izrazil upanje, da se ZDA ne bodo pri svoji politiki do Indonezije ravnale po političnih stališčih Nizozemske.

Obnoveitev stikov z Gromikom

London, 29. maja. (Tanjug.) V Londonu nimajo še nobenih podatkov o vsebini razgovorov, ki jih je imel britanski veleposlanik v Moskvi Reilly včeraj s sovjetskimi zunanjim ministrom Gromikom. V poluradnih krogih pa menijo, da je Gromiku povedal mnenje Britanije o glavnih vprašanjih, o katerih bi kasneje razpravljali zunanji ministri in šefi držav.

V Londonu pozitivno ocenjujejo to, da so se obnovili stiki med veleposlaniki in Gromikom, vendar pa so mnenja, da to še ne pomeni, da bodo razgovori sedaj hitreje potekali. Po mnenju krogov, ki so blizu britanski vladi, gledajo v Londonu na konferenco veleposlanikov kot na oblasni stik zahodnih veleposlanikov s sovjetskimi ministrom, in sicer v glavnem za izmenjavo not.

TELEGRAMI

DUNAJ — V Badenu se je začelo zasedanje jugoslovansko-avstrijske komisije za vodni režim na Dravi. Jugoslovansko delegacijo vodi dr. Ivo Murko, svetnik pri izvršnem svetu LR Slovenije.

ATENE — List »Katerinik« piše, da so se nedavni grško-jugoslovanski trgovinski razgovori končali z uspehom.

WASHINGTON — ZDA so se odločile, da bodo izplačale Danski 5 milijonov 296.302 dolarja kot odškodnino za 40 danskih ladij, ki so bile med drugo svetovno vojno rekvirirane.

MOSKVA — Finski predsednik Kekkonen, ki je na uradnem obisku v Sovjetski zvezi, se je danes sestel z Voršilovim, Hruščevom, Mikojanom, Gromikom in Kabanovom.

DUNAJ — Približno 2800 delavcev in uslužbencev tobačnih tovarn na Dunaju, Linzu, Salzburgu in drugje se je ponovno vrnilo na delo, ker je uprava industrije tobaka obljubila, da se bo držala »pravice sodelovanja« tovarniških svetov pri namerjanih in premetstvih delavcev in uslužbencev.

COLOMBO — Po nedavnih demonstracijah na Cejlonu se je položaj sedaj pomiril. Voditelji sindikatov so pozvali prebivalstvo, naj v lastnem interesu pomaga pri vzpostavljanju normalnega položaja.

NEW DELHI — V Puni se je končala letna skupščina socialistične stranke Praja. Za predsednika stranke je bil ponovno izvoljen Kripalani, generalni sekretar pa je znani voditelj stranke Gorej.

HAVANA — Stab kubanske armade je uradno sporočil, da je v dveh spopadih padlo 31 upornikov. Sporočilo trdi, da vladne čete niso imele izgub.

WASHINGTON — Komisija za atomsko energijo ameriškega Kongresa je sprejela Eisenhowerjev predlog, naj si ZDA izmenjujejo informacije in gradivo o atomski energiji s svojimi zavezniki.

PARIZ — Z vladnim odlokom se bodo od 1. junija po vsej Franciji povečale osnovne delavske in uslužbenske plače za 3%. Minimalna mesečna plača bo s tem 34.000 frankov mesečno.

Aljaska 49. država ZDA

Washington, 29. maja (AFP). Predstavniki dom Kongresa je odobril predlog zakona, da bi Aljaska razglasili za 49. ameriško državo. Od leta 1950 je sedaj predstavniki dom že drugič sprejel predlog o razglasitvi Aljasko za ameriško državo. Ta predlog bo sedaj predložen senatu in se ni gotovo, če ga bo sprejel. ZDA so kupile Aljasko leta 1867 od carske Rusije za 7.200.000 dolarjev. Ozemlje upravlja guverner, ki ga imenuje predsednik ZDA. V kongresu pa ima Aljaska delegata, ki nima glasuvalne pravice.

Medtem pa na prostorih tržškega velesejma hite s pripravami za otvoritev, ki bo v nedeljo, 22. junija. Takoj nato v ponedeljek in torek bo sestanek zastopnikov treh Benečij o izboljšanju cestnega omrežja s posebnim ozirom na povezavo z Jugoslavijo in Avstrijo. V ponedeljek bo jugoslovanski dan velesejma. Nadvse zanimiv bo dan, ki bo posvečen trgovini z lesom, ker bodo razpravljali med drugim tudi o nadvse aktualni temi: »Lesna trgovina in skupno evropsko tržišče.« V razpravi bodo sodelovali poleg avstrijskih in italijanskih tudi jugoslovanski zastopniki.

P. L.

Trst po volitvah

(Od našega stalnega dopisnika)

Trst, 29. maja. (Po telefonu.) V središču političnega dogajanja so še vedno komentirali izid nedeljskih volitev.

Socialistična kandidata Bidovec in Pincherle sta poudarila napredek PSI. Pincherle pa je še posebej izjavil, da borba za demokracijo v Trstu ne bo lahka in da bo borba proti fašizmu zahtevala skupen nastop vseh strank, ki so sodelovale v osvobodilni vojni. Kandidatka na listi KPI Marija Bernetič je izjavila, da je potrebna akcija, da se tisti Slovenci, ki so glasovali za krščansko demokracijo, iztrgajo izpod vpliva voditeljev, ki so se izneverili koristim slovenskega prebivalstva. Vlada pa bi morala preklicati sramotni protustavni ukaz vladnega komisarja, s katerim je prepovedal slovenski govor na trgu Unità. Nosllec liste FSI v okrožju Gorica-Videm-Beluno pa je podčrtal pomen socialistov, ki so v tem okrožju zvišali za 30% število svojih glasov; ter izrazil prepričanje, da bo socialistična stranka odločilno vplivala na preokret in obnovo politike v državi. Solari je bil izvoljen za

poslanca in za senatorja in bo verjetno optimal za senat. Prejel je skoraj 9000 preferenčnih glasov, medtem ko jih je prejel slovenski kandidat Nanut 1307 v vsem okrožju.

Medtem pa na prostorih tržškega velesejma hite s pripravami za otvoritev, ki bo v nedeljo, 22. junija. Takoj nato v ponedeljek in torek bo sestanek zastopnikov treh Benečij o izboljšanju cestnega omrežja s posebnim ozirom na povezavo z Jugoslavijo in Avstrijo. V ponedeljek bo jugoslovanski dan velesejma. Nadvse zanimiv bo dan, ki bo posvečen trgovini z lesom, ker bodo razpravljali med drugim tudi o nadvse aktualni temi: »Lesna trgovina in skupno evropsko tržišče.« V razpravi bodo sodelovali poleg avstrijskih in italijanskih tudi jugoslovanski zastopniki.

Saeb Salam (levo), bivši libanonski ministrijski predsednik, ki zdaj vodi opozicijsko skupino v Bejrutu, se posvetuje z Rašidom Karamijem, opozicijskim voditeljem iz Tripolija.

SARAGAT IN VOLILNI REZULTATI

Večja teža od moči

(Od našega stalnega dopisnika)

Rim, 29. maja. (Po telefonu.) Razgibanost, ki se začne z razpustom parlamenta in s predvolilno kampanjo, se ne konča, ko so objavili volilni rezultati. Le-ti namreč niso vse: prerez javnega mnenja v različnih smereh in odnos sil dajejo večjih posameznim strankam večjo težo kot bi jo sicer po številu dobljenih glasov zaslužile. Tudi tokrat se je zgodilo tako: Italijanska socialna demokracija lahko posredno vtične bodočemu razvoju mnogo globlji pečat, kot bi bilo moč pričakovati z ozirom na njenih 23 poslancev oziroma 5 senatorjev.

Za tokratne volitve veljajo naslednje značilnosti: javno mnenje se je za skoraj 2% vseh glasov premaknilo na levo; individualna zmagovalca volitev sta Fanfani in Nenni, t. j. krščanska demokracija in socialisti; krščanska demokracija ne more sestaviti, nobene vlade ob pomoči ene same stranke, razen če pokliče k sodelovanju socialiste ali komuniste.

To pomeni, da socialni demokrati lahko prisilijo krščansko demokracijo k tako zaželenemu »razščedenju«, če se odrežejo sodelovanju v centristični vladi. V takem primeru bi večinska stranka morala izbirati med levo (PSDI, PSI, PRI-PR) in desno (PLI in monarhisti) orientacijo, kar bi nedvomno pospešilo tudi »razjasnitev« znotraj same večinske stranke.

Dejstvo, da ima socialna demokracija posredno v rokah politični kompas, ki lahko odločilno vpliva na določitev smeri za nadaljnji pet let, bo nedvomno še bolj komplicirala že tako zapletene odnose v palači Wedekind, ki je samo mehanični simbol enotnosti socialno demokratske stranke.

Levica z Zagarijem in levi center z Matteottijem je odlo-

no proti takemu sodelovanju v vladi, ki bi omogočilo večinski stranki novih pet let imobilizma in odložilo socialistično združitve do grških Kalend.

Saragat, ki je vodil predvolilno kampanjo več ali manj na platformi »akine levice, si je s tem nakopal težko hipoteko, ki jo bo treba plačati takoj, ko bo na konkretnem področju začel izvajati linijo strankine desnice. Zagari in Matteotti sta vstopila v enotno strankino »v« strovo, rojeno iz milanskega kongresa, z nedovnim pridržkom: solidarnost med strankami, dokler trajajo predvolilna kampanja in popolna svoboda akcije po volitvah, odvisno pač, kakšno smer bo do novo nastalega položaja zavzelo strankino vodstvo.

Teško se je izogniti občutku, da si želi Saragat za vsako ceno v vlado. Za domnevo take vrste govore tudi njegove hvalnice Molletu, ki da je bil jez proti desnici in njegovi žolčni protikomunistični izpadi ter opomini k solidarnosti strank demokratskega centra.

Tudi njegovi pogledi na socialistično združitve se niso spremenili. Združitve je možna samo v okviru PSDI! To misel

je včeraj potrdil Pretti, ki je dejal, da je porast socialistične stranke negativni element z ozirom na socialistično združitve. »Do le-te bi lahko prišlo, če bi socialisti ostali, kjer so bili pred petimi leti in če bi socialna demokracija dobila vsaj milijon šest sto tisoč glasov,« je dejal.

Strankina levica ocenjuje položaj drugače. Zanj je afirmacija socialistične stranke nov optimizem, da je treba za združitve storiti vse, predno PSDI kot celota ne postane stranka, ki ji je po »zakonu navade in rutine« pripada mesto podpredsednika v kakršnikoli vladi. Za palačo Wedekind in za sekretariate vseh strankinih struj se torej začena obdobje zelo intenzivne notranje partijske dejavnosti, ki lahko v skrajni možnosti pripelje tudi do oceptivne, v kolikor bi se levica prepričala, da je stranka v sedanjem okviru brezpogojno obojna na dokončno degeneracijo.

M. S.

Naraščanje prebivalstva po svetu

New York, 29. maja (AP). Združenj narodj so objavili poročilo, ki navaja, da je bilo leta 1957 na svetu 2 milijardi 737 milijonov prebivalcev. Poročilo napoveduje, da se bo število prebivalstva v 40 letih, to je do leta 1997, zvišalo na pet milijard in 474 milijonov. Vsako uro se število prebivalstva poveča za 5400 ljudi, v enem letu pa za 47 milijonov.

S tretjih jugoslovnanskih gledaliških iger v Novem Sadu

Dva krat dva je pet

Vsi zavito resni računarski pametnjaki in cinični realisti, junaki 2x2=4 so doživeli polom. Tvoja je premagala Moloča, to je 2x2=5 je realnejše od 2x2=4, kajti v tem absurdnem pet je vsebovana vsa neizmerljivost duha.

Na letošnjih III. jugoslovnanskih gledaliških iger »Sterijino pozorišče«, ki so se pravkar zaključile v Novem Sadu in ki so bile poleg domači sodobni dramatik posvečene njegovemu stoletnemu jubileju, pa se je zgodil absurd, da je bil najosrednejši avtor prav sam knez Ivo Vojnovič s štipalnikom, trdim klubnikom in grobnico na dubrovniškem Mihajlu.

Zal nisem videl vseh predstav letošnjega Pozorja, zlasti ne same najboljšee sodobne nove drame, Marjana Matkovića »Semenj sanj«. Moram pa reči, da je po prenekanterih prikazanih delih prinesel ob koncu festivala Vojnovičev lirično subtilni scherzo »Maškerada pod ostrešjem« prav osvežitev. Kaj vse so ponujali na letošnjem festivalskem smernju želja — od Kulenovičeve primitivne aktivistične in folklorne humoristične, a nedramatične »Delitve«, preko avantgardistične konjunkturalne, po znižani ceni nabavljene teatarske geometrije in abstraktno telovadbe Melvija Albaharija do Pavlovičevega papirnatoga povezovala.

nja intimnih odnosov ene ženske in dveh moških z nekako klavijsko in družbeno harmonijo, zaradi česar ubogi junakinja pač ni preostala ničesar drugega, kot da je storila samomor.

Res tudi v Vojnovičevi »Maškeradi« ni šlo za nekaj veselo, niti za nekaj realnega, ampak nasprotno za globoko žalostno in simbolistično ekspresionistično prepleteno zgodbo dveh starih zagrenjenih samskih sestri iz nekdanje dubrovniške gosposke, ter mlade služkinje Anice, ki leži jetična, smrtno bolna, na podstrešju, pri čemer doživljajo vse tri ob karnevalu isto željo po trenutku sreče. »Besede svobode in fantazije ustvarjajo čudeže«, pravi skozi njihova usta Vojnovič in beli Pierot prinese mali Anici pred smrtjo občutek ljubezni za vse življenje. Koliko resnice je včasih v namaškeradi, a človeško doživeti neresnici! In še pozneje, po predstavi, spodaj pri mizi v gledališkem klubu sem v otroški Andjelki Vesnič, ki jo je, optrpano s kofaricami rož z odra, prišel iskati njen prav tako otroški mož, gledal predvsem živo Vojnovičevo Anico, medtem ko bi bil črnolasi Bogić Bošković tudi v civilu lahko Pierot, samo z moderno obleko in metaljčkom za vratom. Sicer pa je uprizoritev tega fragmentarnega Vojnovičevega dela, ki so ga doslej prav zato zelo redko uprizarjali, z veliko skrbnostjo in očitkom za nehenovo prelinvanje pripravil v novosadskem Narodnem gledališču beograjski režiser Josip Kulundžić ob sodelovanju scenografa Stevana Maksimovića.

Med juho in čorbo

Novost in posebnost letošnjega Sterijinega pozorja je bila tudi vrsta predavanj in diskusij v okviru Svobodne tribune oziroma na novosadski Tribuni mladih. Čeprav so bili ti razgovori v marsičem zelo kvalitetni in koristni, pa se žal prav do teh

Član Zagrebskega dramskega gledališča Viktor Bek je zaslužen ujet nagrado za vlogo Antona Berića v Matkovičevem »Semenju sanj«. Na vprašanje, kakšne naj bi bile vrline dobrega igralca, je odgovoril: »Skromnost in iskrenost«.

oznak svobodnih in mladih tribun povečini niso povzpeli. Namesto polno zasedenih dvoran, v katerih bi se križali osebnostni pogledi diskutantov o naših pretehtih gledaliških vprašanjih z vsjo ostrino in iskrenostjo, smo bili v čisto zelo slabo zasedenem, skoraj dolžnostnem avditoriju, delezni predvsem le profesorjskih predavanj.

Pri enem takem predavanju, o jezikovnih problemih odrskega jezika, je na primer znani poznavalec hrvatskega jezika profesor dr. Bratoljub Klajić po predavanju z mnogimi citati iz Senoe in »širokimi govorniški gestami

predlagal, da naj Sterijino pozorišče v bodoče posveti več pozornosti kulturi odrskega jezika, da se organizira ožji sestanek gledaliških jezikovnih delavcev, da se obdelajo nekateri starejši klasiki, kot Sterija, Držić in drugi tudi z jezikovne plati in da se pri sestavljanju srbsko-hrvatskega pravopisa uveljavijo tudi gledališke potrebe. Danes je po njegovih besedah na tem področju veliko zanemarjenega in slab izgovor na odrju je deležen pri občinstvu namesto zvižganja prav odobravanja; jezikovne razlike se večajo in če hrvaški igralci govornjo na beograjskem odrju »juha«, jih nihče ne razume, prav tako kot če beograjski govore v Zagrebu o »čorbi«; tudi fonetično in etimološko pisanje tujih imen ter slabi prevodi vnašajo obilico zmede.

Dejansko jezikovno zelo neuravnovesena igra srbskih in hrvaških ansamblov na Pozorju je dala njegovi sicer dokaj mrtvi temi veliko življenjskosti. Se bolj živo pa bi lahko izzvenel razgovor žirije Sterijinega pozorja z občinstvom, ki ga pa praktično žal ni bilo. Kljub temu pa je padlo nekaj zanimivih ugotovitev, zlasti ta, da bi bilo v bodoče treba gledati še veliko bolj na visoko raven festivalskih prireditev, pa čeprav bi se zaradi kvalitete program skrčil. Seveda bi morala prav zaradi tega tudi gledališča, ne samo osrednja, ampak tudi pokrajinska, začeti s pripravami domačih del pravčasno in z vsjo odgovornostjo. Že letos so bile podkornostije pri izboranju prisiljene odkloniti udeležbo nekaterih sicer pomembnih gledališč, kot gledališč na Reki, v Osijeku, Splitu, zagrebški »Komedijs«, v Sabcu itd. Posebej pa so kritizirali Narodno gledališče v Sarajevu, ki se v vseh treh letih doslej še ni v smislu razpisov kvalitetno odzvalo vabilu Sterijinega pozorja. Se pravi, da z enostavno republiško računico tudi tukaj ne gre.

predstave jedla pri »Gurmanu« pohano somovino, sem se — odkrito povedano — nekoliko bal, ker sem vedel, da komad kljub temu, da ima v sebi nekaj globokih dramskih resnic, ne bo prenesel ostre festivalne konkurence, tembol ker je izrazil konverzijskega značaja in mu zato publika ne bo mogla slediti. Toda zapisati moram, da je bila uprizoritev Zmavčeve dramske epizode »V pristanu so orehove lupine« v izvedbi ljubljanske Drame v režiji Slavka Javana, inscenaciji Vladimirja Rajavca in kostumih Alenke Bartl-Serševe, velika predstava, v kateri so se kot v sijajno uprigranem orkestru gibale vse osebe, vse dokler ni izzvenel zadnji akord. Morda je odved da sem še enkrat naštel vsa znana imena sodelavcev, a res je, da je prav ljubljanska uprizoritev pokazala, kako ob sorazmerno šibkem dramskem tekstu režiser, inscenator, kostumograf in igralci ustvarijo tisto nenavadno peto dimenzijo, o kateri je govoril Vojnovič in ki bi jo tu lahko označili z besedami: visoka gledališka kultura. Besedami, ki so jo tisti večer s čestitkami ponavljali mnogi jugoslovnanski in tuji kritiki, v Novem Sadu.

In uspeh Mahničeve dramatizacije Vilharjevih šaloiger v okviru »Večera v čitalnici ljubljanskega Mestnega gledališča? Zanimivo, da je na pogovoru žirije z občinstvom novosadski bibliotekar Trifunac vprašal, kako da so dopustili tak posmah preteklosti, na kar je predsednik žirije, rektor beograjske Akademije za gledališko umetnost Dušan Matić odgovoril: »Če že govorimo o posmehu, je to tako plemenit posmah, da je to že apoteoza.«

Križišče novega

Letošnja sopara v skrajno slabo zračeni in za festival neustrezni novosadski gledališki hiši je v ostalem samo se bolj zaostri vprašanje, ki ga prireditelji načeljujejo že dve leti: gradnja novega večjega gledališča. Tokrat so navzoči jugoslovnanski gledališki delavci to zamisel podprli kot splošno jugoslovnansko vprašanje, predsednik Sveta za kulturo in prosveto Vojvodine Radimir Radujković pa mi je pred odhodom še lahko izjavil, da so krediti že zagotovljeni in da bo nova stavba ob 100-letnici Srbskega narodnega gledališča leta 1961 že pod streho.

Če sem, priznam, ob prvem Sterijinemu pozorju prav zaradi teh želja in tudi sicer v sebi še spraševal: zakaj pač jugoslovnanske gledališke igre prav v Novem Sadu, pa se mi danes zdijo to že močno jasno. Kot mesto, ki je ravno toliko veliko, da ni majhno; in ravno toliko majhno, da mu velike stvari v njem niso majhne, z bogato kulturno tradicijo naše največje nacionalne skupnosti, a vendar s kulturno zgodovinsko povezanostjo z drugimi nacionalnimi deli in manjšinami postaja Novi Sad vse bolj živo križišče naših vsakoletnih gledaliških srečanj, v katerem spoznavamo svoje lastne in druge bratske vrednote in tako mimogrede in brez odrekovanja samega sebe oblikujemo del skupne jugoslovnanske kulture. V tem pa je tudi tistih absurdnih 5 pri 2x2. Bogdan Pogačnik

Iz zaključne predstave Sterijinega pozorja, Vojnovičevih »Maškerad pod ostrešjem« v izvedbi novosadskega gledališča (Andjelka Vesnič kot Anica in Bogić Bošković kot Jero)

Literarno pismo

O SAMOTNEM PODOBARJU

Dragi prijatelj!

Nedavno sem spet bral zelo, zelo staro šalo. Glasi se približno takole: »Ali si že stišal? Pisatelj Tainta je izdal novo knjigo.« — »Res? Kdo pa je junak te zgodbe?« — »Moje mnenju — založnik!« Je to stara, pa tudi bridka in resnična šala, ki si jo lahko ponavljamo vse preprosto. Včasih pa se primeri, da se še tako ostra ironija skrha. In to je zmeraj vesel dogodek. Saj so ironiki praviloma v bistvu zelo dobri ljudje.

V srednjem in osrednjem delu knjige so zbrane novele »Tatovi«, »Maja«, »Mornik nad vasjo« in »Na počitnice«. Tu se razkrije vsa Lokarjeva pisateljska in človeška natura. Bralec je morda sprva kar osupel, ko vzklikajo pred njim te podobe na videz brez občajnega reda in pomena. Toda kmalu se po neki svojski, imanentni zakonitosti razvstije in sploje v zelo verne in žive prikaze življenja. Prav čudovita je prikazen pisatelja, ki jo vstijujejo najboljši strani njegove proze: kako pozorno, potrpežljivo in zvesto prisluškuje svoji tihni in skromni resnici, ki pa je ikrični neizpodbitna in nepremagljiva, in kako v njenem imenu potrpežljivo, brez hlastanja in brez sieherne veličavosti ustvarja majhne, čudne, natančne in lepe podobe. In ko jih je še razpostavil na njihova mesta, nenadoma začare in oživijo... To je pravzaprav vse. Tako pač ravna umetnik. Res, Lokar se ne žene za efekti, v njegovem pisanju dostikrat pogrešamo občajne pante. Toda ko se zgodba izteče, kar nekam presahne, se nenadoma zavemo, da je minil prizor resničnega in dragocenega življenja. Posebej sta mi ostali v spominu novele »Tatovi« in »Mornik nad vasjo«.

Svoje posebne in jasno razvidne literarne darove je pokazal Danilo Lokar že s svojo prvo knjigo, »Podoba dečka«. Zavzeto iskanje osebne resnice, odločna in strastna izpovednost, svojevrstni in čvrsti oblikovni prijem — vse to so lastnosti, ki so morale pri slehernem bralcu te knjige zapustiti pomemben vtis... Toda, če verjameš ali ne, nekako resnično nerodno mi je, pisati o Danilu Lokarju: kot o novincu in debutantu pisati o možu, ki se mu izteka že šestdeseta leta življenja! Kajti njegova prva knjiga je za širše in nepoučeno občinstvo prišla resnično kakor z jasne raze. Razen v zgodnjih, pravzaprav še dijaških letih in kasneje na redke čase v predvojni Sodobnosti se Lokar javno ni udeleževal kot literat. No, zdaj je že nekoliko laže razbirati njegove poteze in značaj: njegova druga knjiga nam predvsem dovoljuje pogled v njegovo pisateljsko genezo. In takoj moram tudi povedati, da na tej knjigi ni ničesar debutantskega, da nam marveč razodeva zrelo in zelo originalno pisateljsko osebnost.

Ducat Lokarjevih novel dopolnjuje štiri iz časa narodnosvobodilnega boja. To so »Zlata verižica«, »Sodni dan na vasi«, »Brata« in »Za frontami«. Tudi tu se izraža vsa polnost pisateljevega doživljanja, njegova originalna zakonitost. Tudi ta razburkani in veliki čas je doživel pisatelj strogo po svoje, pač s prizadetenostjo in iskrenostjo samotnega iskalca. Tudi tu se ne razkazuje z dramatično monumentalnostjo, temveč pozoparja na Lokarjevo literarno poreklo: čeprav dokaj nedoločno — kažeta nekam v njegovim nabrušenim orodjem mogočna podoba, kot je »Sodni dan na vasi«.

In še nekaj: dostikrat se zazdi, da hodi Lokar kot tuječ skozi življenje, a če pogledamo natančneje, vidimo, da je usodno in z globoko ter razumevajočo ljubeznijo vezan na svoje primorske ljudi in kraje. Prepričan sem, da je take knjige vredno brati. Te pozdravlja Tit Vidmar

Knjiga se začneja z izredno močnim poudarkom, ki nas mahoma in silovito prestavi v svet novih doživetij. To je novela »Ples«. Sledi ji tudi dovolj impresivna, znosljiva »Zimska noč«, čeprav v njej nemara ni toliko elementarne sile kot v prvi. Obe pa sta tudi poglaviti kašipot, ki nas opozarja na Lokarjevo literarno poreklo: čeprav dokaj nedoločno — kažeta nekam v njegovim nabrušenim orodjem mogočna podoba, kot je »Sodni dan na vasi«.

Od Dubrovnika do Clevelanda

Toda pesnik Vojnovič je izhajal iz povsem konkretnih tal. Na spominski razstavi »Življenje in delo Iva Vojnoviča« v avli novosadskega gledališča sem našel tudi njegovo risbo: »Hiša Gjorgjičev, v kateri smo stanovali od 1891 do 1902 in ki mi je služila kot model za dramatično zgodbo o maškeradi pod ostrešjem«.

Hodil sem po razstavi: tu z močno roko pisan repertoar, ko je bil dramaturg v Hrvatskem narodnem gledališču; tam zanimiva brzojavka, v kateri Vojnovič sporoča svojemu bratu Luju v London zmago Srbov nad Turki leta 1913 pri Kočanji z vzklikom »Aleluja!«; pa lepaki številnih jugoslovnanskih uprizoritev njegovih dram Dubrovniške trilogije, Ekvinokcija, Psih, Matere Jugovke in drugih, pa prevodi njegovih del v češčino, francoščino, italijanščino, madžarščino, poljščino, nemščino, angleščino, danščino in armenščino. Listič iz leta 1910 pravi, da daje c. k. cenzura »ravnateljstvu deželnega gledališča v Ljubljani Franu Govekarju dovoljenje za uprizoritev Ekvinokcija, izpustivši na straneh 10, 56, 68 in 90 rdeče črtana mesta. Igralcu vloge duhovnika dovoljuje se samo črni latni brez biretko na glavi.«

Beležka »Edinosti« govori o predstavi »Ekvinokcija« v Trstu istega leta, v ameriški »Enakopravnosti« pa sem našel portret Auguste Cerar — Danilove s sporočilom o slovenskem Vojnoviču v Clevelandu. Zanimivo je tudi to, da sta kar dva slovenska skladatelja, Polić in Kozina, vzela za libreto svojih oper Vojnovičevi dram. Dvakrat zanimivo, ker je sicer Vojnovičeva 100-letnica šla mimo nas tostran Sotle, kot da ga ni bilo in da je 2x2 res samo 4.

Stravinski pravi v nekem svojem intervjuju: »Klasična glasba eliminira dirigenta, poslušalec te da nam je mislino nanj in verujemo, da nam je potreben izključno zaradi svojega metetra in ne toliko zaradi svojih interpretacijskih sposobnosti.« Prav po stravinskem je postavljeno, v osnovi pa vendar precej resnično: dirigent največkrat dodaja »iz svojega«, ker vsega, kar je zaupano v partituri, ne vidijo oziramo ne paritudo in da tako zamajajo priznanje v lastnem konceptu.

To mi je prišlo na misel, ko sem poslušal generacijo za simfonični koncert, ki jo je vodil mladi nemški dirigent Volker Wagnenheim. Imponirala mi je enostavnost in prepričanost, s katero je pristopil in gradil interpretacije, obudoval sem njegovo natančno poznanje in obvladanje partiture, čisto in enostavno dirigentsko taktiranje brez odvečnih in pozerskih okrasov, pristno muzikantsko zanesenost — vsakekar sami pomembni in skupni darovi. Beethovenovo VII. simfonijo je podal dirigent (na generalni probi) nekoliko hitreje, kot jo poznam, vendar tehnično presenetljivo natančno izdelano ter s polnokrvnim muzikantskim zanosom.

Karlo Rupel se je z izvedbo Tretjega Saint-Saensovega violinskega koncerta ponovno afirmiral kot naš prvi violinist — virtuoz. S filim okusom je obšel malec staromodno patetiko in morečo romantično francoskega skladatelja in postal delo živo, da našemu občutju približava, z zelo lepim tonom in velikim virtuoznim sijajem.

Simfonični koncert je bil v celoti vsestransko izvrstno pripravljen in se more raven orkestrskega muzičarstva primerljati z najboljšimi uspehi koncertov v tej sezoni. Uroš Prevorsek.

V KINU NAM KAŽEJO

V tel filmski komediji je pokazan vsak trilateral posebej tako resnično, da si vsa Italija skupaj ni mogla zažeti boljše filmske interpretacije lastnih navad. Gledalci se ne smejo: namignemo se. Končno je več neprijetnega kot smešnega in več bolečega kot hudomušnega. Vendar steče dolgometražni film pred našimi očmi sproščujoče in osvobodilno. Prizori so sodični in umetnost skriva v scenariju filmske komedije, je njena govornica sproščujoča, čeprav se spitačne od družbene slabosti in si dovolji še nečednejši spodrigljaj: da pogumno razkrije burleskno mediteransko temperamento lastnih rojakov. »Bigamiste« je film za naše dni. Elegančni je obsej komedijskih prizorov in narejenosti, se izogni škrlatnim preletkam, ki zakrivajo resnost, in pokazal živ, aktualen problem: pravzaprav je z bigamijo, ki je nesrečni Mario de Santis, ponizi trgovski potnik nikoli ni zagrešil, srečno zajrjal v bogate, kjer je odšel plen za dobre scenariiste: tu je, kot rečeno, družbena kritika (priznamo, da so satirične osti odlično napereje proti razmarani in italijanskemu sodstvu in državnim upravi, kajr izmed pehulj priklonih Rimljanov, rojenih pod neuglednim imenom de Santis, nikakor ne morejo odkriti pravega bigamista, pa se zato ostro najbolj dosegljive žrtve — potnika za podjetje »Kalodonto«). Tu so še familiarne razmere, zakoni pristani vseobvljujočega temperameta, ki dela iz belega črno, iz pristnih čustev pozna očkana navidezni ekotaz pa krepek

mentna. (Morda v nekaterih prizorih z sozvočju z drugimi vseno igralsko prebrjeda.) Marcello Mastroianni je že igral pri nas, v ponosrečnem filmu »Kruh in sol«. Igral je dobro. Dobro je zaigral tudi preprostega, navnega, irgovsko izobrazega, podjetnega, enostavnega de Santisa, ki je v labirintu sodstva skoraj izgubil svojo zdravo pamet in komaj še sam sebi verjame, da ni bigamist. V zapletene, skrotovite vodenje advokatske manire, ki se razkazuje s pozno in skri v svojo nezakazetost, svoj advokatski račun in varljivo impozantnost v plašču patosa in nonsalnce, ga je skušal potegniti de Sica, branilec sbrze porcije. K sreči so de Santisa prej izpuštili. De Sica pa je ostal do konca v svoji silni pozi, verjetno vseeno (kljub vsem strahotnim branilčevim močnostim in nemogućim in deskih mediteranskih sodne dvoran, kjer so še okna podkupljena) mlače prevzel silni in premalo verjetni.

»ČLOVEK BREZ ZVEZDE« Zdelo pa travnatih prijavah, ki jih ne omejujejo ograje iz bodoče žice, zaradi katerih kravajlo in se sovražijo kavbojki. Je pripeljal Dempseyja Rae iz Texasa na raneč Triangel. Najbi je mladega prijatelja, ki je ob njem dozorel v pravem moza. In vendar spet pojde na pot: tudi svoboda severa je omejlja bodoča žica. Ko kavboj Dempsey opravi svojo dolžnost in so revolveri primerno kaznovani, se s popovsko na ustih postavi. Odhajal bo proti cilju, ki ga ni: bodoča žica je razdelila svet in razsajala svo vravščino. Nikjer ni več svobodnih, neomejenih preri.

Črna, pristne igre je dosledno tak, kot ga zahteva vokalbarie pravega westerna, z eno samosvojo varianto: to ni za nos, poveljem kavboj-junak, ki ima tudi Ahilovo peto (saj beži pred bodočo žico). To je živ, prepričljiva oseba, kavboj z novimi črtami, ki mu jih je lahko dal je Douglas; pred kamerjo je igrivo dolžnost, pristno doboromen, polgrava se z nekaterimi navadami, ki so zvezane z kavbojem, kot revolver in irhasne hlače, jih barva po svoje, se smeji (in z rezkim humorjem roga) po svoje, odlično vzgobje mladega prijatelja in ga nauči rokovati z orožjem (in igrati kavboja na nov način). Tudi v ljubezenskem vložku, na zunaj zgajenem na principu fitz-fitz (v resnici pa se Dempsey rošno zaljubljuje v pohlepno gošpalarico, ki ni nič manj zaljubljena vani) je originalen zapeljiv.

Jutri zvečer bo v Eksperimentalnem gledališču v Ljubljani gostovala članica Drame iz Maribora Milena Godina. Izvajala bo Cocteaujevo monodramo »Človeški glas«.

Ž močnimi Madžari za 20 točk ali več?

Jugoslovanska atletika se je po osvoboditvi razvila nesluteno. Nedeem, ko smo bili prej brez veljave na mednarodnem odru, smo po vojni tako s posamezniki kakor tudi z reprezentanco dosegli nekaj izrednih uspehov. Začelo se je z Gubijanovo srebrno kolajno v metu kladiva na londonskih olimpijskih igrah 1948 ter se nadaljevalo s Segedinom, Lorigerjem, Mihaličem in mnogimi drugimi. Tudi izbrano moštvo je pridobilo na veljavi. Nekdo daleč pred nami — so se na primer Francozi vsa zadnja leta branili pomeriti z nami v dvoboju.

K takemu napredku je privedlo več čimteljev. Atleti so uživali vsestransko podporo trenerjski kader je napredoval, mladih atletov je zmeraj več, neposled pa tudi — naši reprezentanti niso več neobkrojeni začetniki. V mnogih meddržavnih dvobojih in nastopih so si v zadnjih letih že pridobili tisto tradicionalno rutino, ki se deduje iz roda in rod.

Sedaj sicer ne sodimo v prvo vrsto evropskih držav, vendar je naša reprezentanca toliko močna, da se lahko dokaj en-

kovredno bori z vsemi ekipami, razen seveda — ZDA in SZ.

To je dokazala že večkrat, med drugim tudi v srečanjih z izrazito boljšimi partnerji kakor so bili Velika Britanija, Zahodna Nemčija, Finska, Poljska, Švedska itd. Ali se spominjate nepozabnega dvoboja z Anglijo v Beogradu in ali se veste, da je naša ekipa po prvem dnevu zagrebskega dvoboja z Nemci bila celo v vodstvu?

Nekako tako bo tudi jutri in v nedeljo na ljubljanskem centralnem stadionu ob Titovi cesti. Madžarska reprezentanca je boljše od naše in ji zaradi tega

v tem dvoboju zmaga brzokone ne bo usila. Prav zaradi tega pa bodo jugoslovanski reprezentanti storili vse, da bi bil poraz čim tesnejši. Nekateri strokovnjaki pa so celo mnenja, da Jugoslavija glede na zgoden termin dvoboja ni brez vseh možnosti za zmago. Za tak izid pa bi nam seveda moralo biti naklonjeno prav vse!

LJUBLJANSKI DVOBOJ BOLJ KVALITETEN OD BEOGRAJSKEGA?

Dvojoj z Anglijo pred sedmimi leti v Beogradu se zmeraj sloje kot največji atletski tekmovalni dogodek v Jugoslaviji. Po pravici Toda v zadnjem času je kraljica športa spet zelo napredovala in marsikateri takrat vrhunski izid se medtem že zdiknil na posvem povprečno raven. Najznamenitejši je gotovo primer Ottenheimerjevega rekorda na 1500 (3:47,0), ki zdaj tudi za Celjana Vahika ni več kdo ve kaj. In tako bi lahko še naštevali Parkeja, ki zmagal na 110 m z ovirami s 14,9, Križokapič je kot najboljši vrgeč disk 66,75 m, Anglez Cross je bil prvi v troskoku s 14,18. Florje je zmagal na 10.000 m s 51,11, nabijač v metu kladiva s 53,00, Milčkov v skoku s palico s 410 cm itd. V dvoboju Madžarska z Jugoslavija bi s takimi rezultati še precej zaostali za zadnjimi, da ne govorimo o zmagovalcih.

DISCIPLINE V OLIMPIJSKI ZASEDEBI

V množici odličnih madžarskih in jugoslovanskih atletov, ki se bodo v dveh dneh razvrtili pred ljubljanskim občinstvom, je tudi več svetovnih rekorderjev, evropskih prvakov in olimpijskih nagajencev. V nekaterih disciplinah je zato tudi zasedba prav olimpijska. Vzemimo na primer met kladiva. V naši ekipi nastopata še iz Melbournu Račić ter lanski peti na svetu Bežjak, Madžari pa dajejo olimpijskega zmagovalca iz Helsinkov Csermaka ter mladega Zsvotzkega, ki ima tudi že rezultat blizu 85 m. Nekaj podobnega bodo tudi nekateri teki, predvsem seveda tisti, v katerih bodo nastopili Iharos, Rozsavolyi in Jozsef Kovacs.

20 TOČK RAZLIKE ZA MADŽARE?

Po realnih napovedih bi Madžari morali zmagati s kakimi 20 točkami razlike. Vsač nižji izid bi bil izreden uspeh za naše.

Razen v teku na 100 m (z Lorigerjem v dobri formi) nimamo v skoraj nobeni gladki tekaški disciplini možnosti za zmago. Tudi na ovirah je tako, razen seveda na 110 m progi, v kateri lahko pričakujemo celo dvojni uspeh. V skokih je prednost morda na strani Jugoslovancev. Lešek je favoriti s palico, Miller pa v skoku v daljino. Dvojoj Marjanovič: Bodo v skoku v višino bo zelo izenačen, na presečenju pa bi Jugoslovana lahko šla v troskoku. Pri metih smo favoriti v kladivu, krogla, disk in kopje pa bodo brzokone plen Madžarov.

Odlična konkurenca bi ob ugodnih vremenskih razmerah lahko botrovala kakim državnim rekordom. Prav gotovo pa bo ljubljanski stadion dobrodu izpopolnil lasten spisek rekordov.

	MADŽARSKI	DRŽAVNI REKORDI	JUGOSLOVANSKI
100 m	10,4	Sr Gyonos Goldoványi Kiss	21,7 Sabolovič
200 m	21,0	Kovacs	21,7 Sabolovič
400 m	46,9	Adamkó	49,3 Loriger
800 m	1:47,1	Szentgáli	1:49,2 Vipotnik
1500 m	3:40,4	Rozsavolyi	3:43,0 Mugoša
5000 m	13:40,6	Iharos	13:58,8 Mugoša
10.000 m	28:42,8	Iharos	29:37,6 Mihalič
5x100 m	40,5	Madžarska	41,8 Jugoslavija
4x400 m	3:11,2	Madžarska	3:15,2 Loriger
110 m ov.	14,5	Režeczár	14,0 Miller
400 m ov.	52,2	Láppay	54,3 Segedin
3000 m z. visina	8:35,6	Rozsavoyi	8:47,3 Marjanovič
daljina	204	Bodo	201 Miller
troskok	776	Földessy	760 Jocič
palica	15,41	Bolyki	15,37 Lešek
skok	442	Mihályi	440 Radosevič
krogla	16,62	Mihályi	16,24 Radosevič
disk	55,82	Szecsényi	55,04 Vulačić
kopje	78,04	Kozsma	72,56 Bežjak
kladivo	62,39	Csermak	64,73

MADŽARI PRISPEDI — DVOBOJ POVSEM ODPRT!

CELJE, 28. maja — Ob tretji uri je priselila madžarska atletska reprezentanca (ki šteje 35 atletov in 6 vodi) v Kotoribo, odkoder je z avtobusom nadaljevala pot v Ljubljano. Kratak postanek v Celju so gostje izkoristili za trenin in saksu na stadionu Kladivarja.

Madžari so prispedi v oslabljeni postavi, tako da o visoki zmagi gotovo sploh ne more biti govora. Tehnični vodja madžarske reprezentance Nyiró se tega zaveda in je v zvezi s tem izjavil, da pričakuje zmago svoje ekipe s kvotirano 15 točkami naskoda. »Smelo imamo«, je dejal. S tem je mislil na Iharosa in Rozsavolyija (na naših posnetkih ob pogledu in v akciji, ki zaradi posebnosti ne moreta na start ter na Földessyja, Szecsényija, Kissa, Láppaya in Barkanyija, ki so deloma zaradi izpitov prav tako ostali doma).

KAKOR VSE KAZE, BODO JUGOSLOVANI ENAKOVREDEN NASPROTNIK KOLIKOR PA BI JIM CELO USELA ZMAGA. PA BI TO SEVEDA POMOLETO NAJVEČJI DOSEDANJI USPEH NAŠIH ATLETOV.

Kemiki v Hrastniku VZGAJAJO MLADI ROD

Za Kranjem, Koceljem, Ljubljano in Ravnamo so tudi v Hrastniku stopili na pot načrtno vzgoje mladega rodu igralcev namiznega tenisa. Iz skromnih začetkov je hrastniška mladež, zbrana v NTK Kemičar, kmalu prerasla vse klube v Zasavju in si upravičeno pridobila vzdevek najboljšega namiznoteniskega kolektiva v Zasavju. Veljavna NTK Kemičar pa je narasla tudi v republiškem merilu. Brez igralcev iz Hrastnika skoraj ni bilo večje prireditve v Sloveniji in povsod so bili mladi Hrastničani vzor discipline, potravnosti in skromnosti.

se dlje časa niso mogli premakniti iz mrtve točke. Seje, ko so vsi skrb posvetili najmlajšim in pričeli z njihovo načrtno vzgojo, so polagoma prihajali do uspehov. Ze lani in predlanskim so osvojili skoraj vsa prvenstva v Zasavju. NTZS pa jim je za njihovo prizadevanost in dobro izvedbo zaupala organizacijo prvenstev v Zasavju. Zaupanje so marljivo delovali s tovarškim ing. Pevcinom in Oberstnerjem na čelu izpolnili v splošno zadovoljstvo. Dosegli so še več od pričakovanih, saj je ravno njihova zasluga, da so mnoge kolektive v revirjih obudili k življenju in jih povezali z uspešnimi

tekmovalci.

NTK Kemičar je eden izmed redkih namiznoteniskih klubov v Sloveniji in državi, katerega jedro sestavlja delavska mladina rudarjev, steklarjev in kemikov. Zal pa je podpora in sredstva, ki jo marljivo kemiki prejmejo za svoj trud in mladino v klubu, mnogo premajhna za vse, ki želijo igrati namizni tenis. Tudi rekvizitov primanjkuje. Iznajdijli pa kakor so, so si sami pomagali in prvi v Sloveniji začeli s protizdravni masažni in pionski vstopi. Za prihodnje pričakujejo večjo podporo oblastvenih organov.

Minulo nedeljo jim je NTZS za zasluge razvoja namiznoteniske organizacije v Zasavju poverila izvedbo ekipnega prvenstva Slovenije za pionirje in pionske združenje s proslavo dneva mladosti. Ob skromni udeležbi, ki je marljivo delovali v Hrastniku niso zaslužili, je ekipa pionirjev Kemičarja (Vecko, Kaše, Gorjup) osvojila republiško prvenstvo za sezono 1957-58 in osvojila lep prehodni pokal. Pionirji Kemičarja so premagali vse svoje nasprotnike (Mirjivo in Odred 5-0, Fužinarja 5-3) ter se tako na najlepši način oddolžili marljivim odbornikom za trud, ki so za le-že posvetili njihovi vzgoji. Drugi na tem prvenstvu so bili pionirji Fužinarja iz Raven na Koroskem, Sele na tretjem in četrem mestu pa sta oba ljubljanska predstavnika Ilirija in Odred. Pri pionirskih so prvo mesto osvojile igralke Fužinarja iz Raven.

V NEKAJ VRSTAH

ZVEZNA KOŠARKARSKA LIGA

»Beograda« v Ljubljani

V petem kolu zvezne košarkarske lige bo v Ljubljani gostovala ekipa Beograda, ki jo pristejave med najsrečnejše kandidate za naslov državnega prvaka. Na stadionu v Siki se bo jutri ob 20.30 uri pomerila z Ljubljano. V predtekmi ob 19 uri bosta igrala za republiške točke ženski ekipi Rudarja in Ljubljane. Z Aidovščine do stadiona bodo vozili avtobusi ECZ.

NOGOMETNA TEKMA MED MOŠTVOVA ODVETNIKOV IN NOGOMETNIH SODNIKOV IZ LJUBLJANE

NOGOMETNA TEKMA MED MOŠTVOVA ODVETNIKOV IN NOGOMETNIH SODNIKOV IZ LJUBLJANE se je končala z natesnelo zmago odvetnikov 1:0 (1:0). Edini gol te imenitne in po vseh pravilih odigrane tekme je v 16. minuti zadel — Serbec-Volo. Odvetniki in sodniki (vsaka 11) na zelenem polju se bodo v soboto 7. junija pomerili z reprezentanco okrajnega tolstva, in sicer ob 17.30 na igrišču Grafčarja.

REPUBLISKA ODBOJKARSKA LIGA

Po nedeljskih tekmah je stanje v obeh republiških odbojcarskih ligah naslednje:

	MOSKI	ZENSKE
Jesenice	3 3 0 9:2 6	
Fužinar	2 2 0 6:1 4	
Olympia	3 2 1 6:4 4	
Ljubljana	4 2 2 8:7 4	
Peštar	2 1 1 3:3 2	
Hoče	2 0 2 2:6 0	
Kropa	2 0 2 1:6 0	
Ilirska Bistrica	2 0 2 0:2 0	
Maribor	3 3 0 9:0 6	
Kranjci	1 1 1 3:2 2	
Novo mesto	1 1 0 3:2 2	
Krmo	1 0 1 0:3 0	
Grafčar	1 0 1 0:3 0	
Jeseničar	3 0 3 3:6 0	

Tekme Partizana tod in tam

Tekmovalno društvo »Partizana« v Kocelju je imelo te dni več lepih prireditve, ki so potekale v splošno zadovoljstvo številnega občinstva. Najprej so nastopili mladinski oddelki v akaadrijski sezoni, nato pa so marljivo svoje sposobnosti pionirji in cicibani.

Nedeljsko tekmovalje se je začelo v badmintonu, in sicer med domačimi »Partizanami« in ljubljanskimi »Olimpovci«, ki je bila boljše v moski, »Partizana« pa v ženski konkurenci. Na stadionu je bilo tudi nekaj atletskih disciplin, kjer je sodelovalo nad 250 pionirjev, katerim so delali družbo tudi starejši atleti. Razen tega je bil tudi nogometni turnir

TRDIL PARTIZAN IZ PODEPECI

TRDIL PARTIZAN IZ PODEPECI — ko privedli Dan mladosti s številnimi športnimi tekmovalci. Razen telovadnega nastopa so domači športniki nastopili še na turnirju v namiznem tenisu, dalje tekoatletiki in atletiki na tekaških. Posebno razglabana je bila atletika prireditve, kjer je nastopilo več kot 100 pionirjev in pionirk. Kaze, da bo v Podpecih po zaslugi nekaterih atletskih pionirjev v tem kraju s časom zrastle prav dober naraščaj. Tudi telovadni nastop je zelo ugajal številnim gledalcem.

Šolske novice

V meddržavnem dvoboju s Sovjetsko zvezo bo naša šahovska reprezentanca zaradi odpovedi dr. Nedeljčkoviča igrala v tejje sestavi: Bertok, Djurašević, Fuderer, Ivkov, Matanović, Milič, Gligorič, Trifunović, Rabar in Matulović. Za rezervi sta določena Bogdanovič in Puc.

Tudi šahovska reprezentanca za študentsko olimpiado je bila delno spremenjena in je zdaj za nastop odredjenih naslednjih 7 igralcev: Ivkov, Djurašević, Bertok, Bogdanovič, Vukčević, Čirič in Dimc.

Za ženski dvojoj z Romunijo bo Jugoslavija od 15. do 20. junija poslala v Bukarešto naslednje šahistke: Lazarevičeva, Nedeljčkovičeva, Stadlerjeva, Timofejeva, Delakova, Vukovičeva, Radenkovičeva, Velimirovičeva, Čirovičeva in Osterčeva.

ISTUJEGA SO VESTI

da je predsinocnim v Bruslju enajstotica Reala iz Madrida premagala druga finalistka — italijansko moštvo Milana 3:2 (2:2, 0:0). Španci so zmagali šele v dvakrat 15-minutnem podaljškju. Ker se je redni igralni čas končal neodločeno 2:2, in tako tretjič zaporedoma postali prvaki v tekmovalju evropskih nogometnih prvakov: — dia sta v Oslu nogometni reprezentanti Norveške in Nizozemske igrali neodločeno 0:0.

udeležbi 35 tekmovalcev izvedli ocenjevalno smučarsko vožnjo,

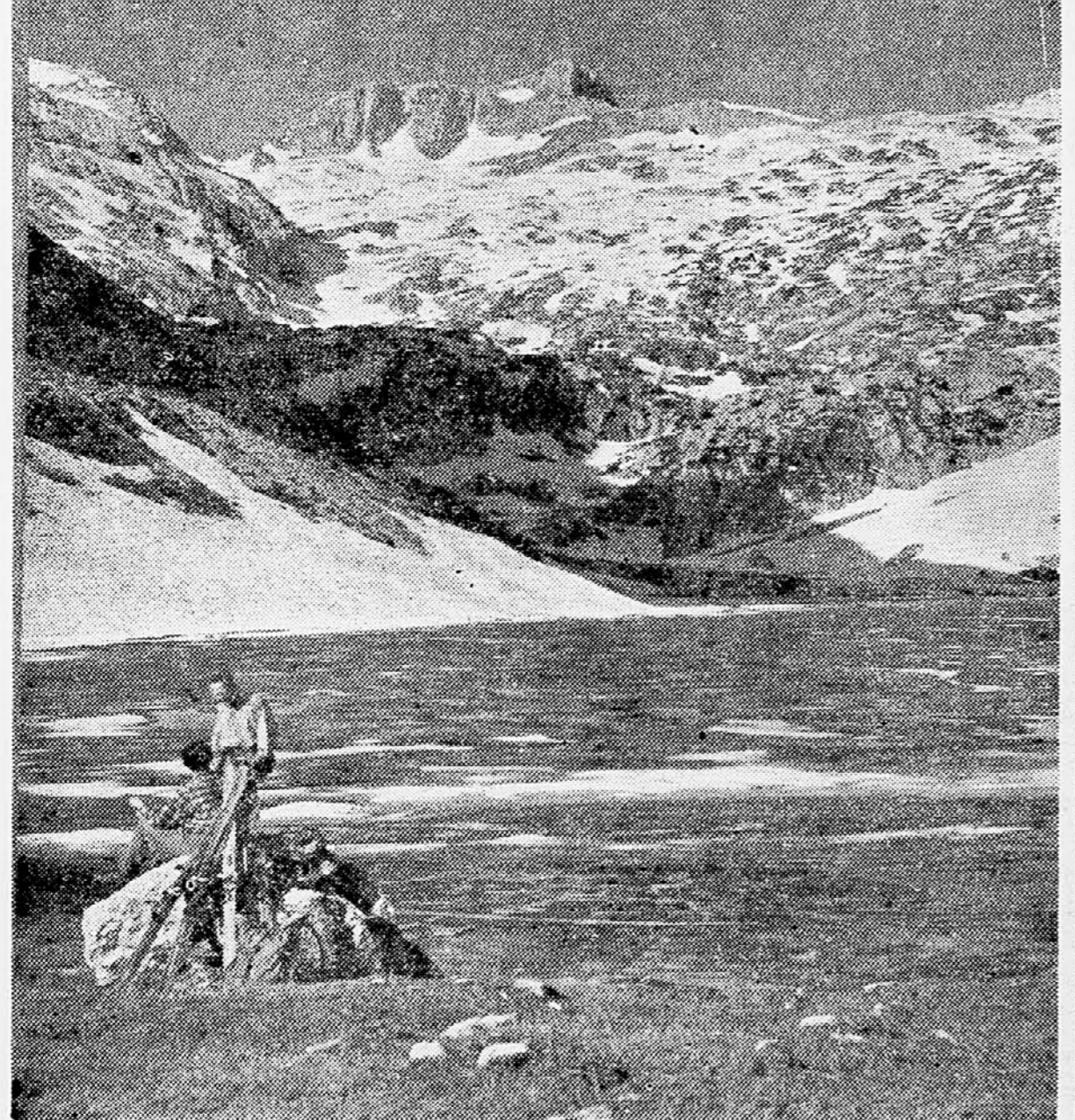
pred tem pa počastili spomin padlih tovarišev. Na tem tekmovalju so se najbolj izkazali člani alpinističnega odzaka tega društva. (M. D.)

Planinsko slavje pod Jalovcem.

Člani PD Univerza so ob vznožju Jalovca pred leti odkrili trem ponesrečenim študentom-alpinistom lepo spominsko ploščo. Letos so na istem kraju ob

Rokomeina reprezentanca v Mariboru

Danes ob 17.30 uri bo državna rokometna reprezentanca na stadionu Branika odigrala tekmo za trenin s trbovelskim Rudarjem za nedeljsko srečanje z Avstrijo.

POMLAD PRI KRNSKEM JEZERU. — (FOTO: F. MOČNIK)

Baldini junak v prvem polčasu

vozijl samo 26 km daleč s posameznim startom na štoperico, kjer je že zmagal Baldini, ki je pokazal, da je še zmerom med najhitrejšimi dirkači na svetu. Vse-kakor je bil ta košek ceste nekoliko prekratek, da bi bil moral dirkač napeti vse sile za uspeh. V ostalem pa je Baldini nekaj dni pozneje pokazal, da je v hitrostnih vožnjah res neprekosljiv. V tej drugi etapi si je tudi enkrat v prvih desetih dneh priboril rdečo majico, ki pa jo je mora že naslednji dan spet oddati. V naslednjih etapah so zmagali Italijan Botella, pancé Bahamontes in nato spet trije Italijani: Sabbadini, Ciampi in Boni. Rdečo majico pa so medtem menjali kar štirje Italijani, med katerimi jo je nedelje obdržal Pettinati.

Višek pričakovanih in navdušenja med poznavalci pa je vzbudila osma etapa, na kateri so spet pognali kolezarje na vožnjo s kronometrom, in sicer 61 km daleč. Na tej progi je Baldini še enkrat zmagal z velikim naskokom pred vsemi (2:55), ko je s časom 1:17:04 zasedel prvo mesto in s povprečno hitrostjo 47,491 km na uro zrušil kar dva svetovna rekorda, in sicer v hitrostni vožnji na kilometer in na 50 kilometrov, od katerih je prvega doslej branil Francoz Riviere.

Ostanek proge obsega v zadnji tretjini celo vrsto hudih gorskih preizkušenj, na katerih bodo najbrže prišli do besede spet drugi dirkači med tistimi, ki niso prišli do besede po ravlini. Po vsej priliki pa si tudi v preostalem poteku dirke močje z zvenečimi imeni iz prejšnjih časov ne bodo mogli več dokopati do milijonske nagrad, ki čakajo zmagovalce in najbolje plasirane po končanih dvanajstih etapah — v nedeljo, 8. junija v Milanu. No, bodo že prebrpeli, saj so že tako bogati ljudje in veliki gospodje.

»GIRO D'ITALIA« OB JADRANU IN V GORAH

Ko boste imeli te vrstice pred seboj, se bo dobrih 90 dirkačev letošnje kolezarske dirke po Italiji že znojilo na XII. etapi srednj Apeninskega polotoka na poti od Tirenškega morja na obalo italijanskega Jadrana. Ze zlepa ta kolezarska prireditve ni imela tako čudno lepega in polnega vremena kakor letos, silsiimo, da je vročina za ta čas še celo prehuda in je tudi zaradi nekega dirkačev že odšlo med spremljevalce — ali pa v bolnišnice.

Kakor smo delno objavljali že sproti, se je v prvem delu dirke vrstni red vodčih in zmagujočih zelo menjaval; med njimi pa so se pojavljala sama bolj ali manj neznanca imena mlajših vozačev, ki so stare »rutinerje« že odrinili na slabša mesta. Med temi je treba omeniti oba dirkaška veterana Italijana Coppija in Francoza Louisona Bobeta. ki sicer še zmerom veselo vrtila pedale z vso karavanjo drugih in vztrajnejših, sta pa v skupni oceni še precej daleč v ozadju. V ostal-

KOLENDAR
potek, 30. maja: Milica
Na današnji dan leta 1876 se je
rodil v Postirah na Braču Vladimir
Nazor, največji pesnik hrvaške
moderne. Njegova vera v bo-

ZDRAVSTVENI DOM VIC
dr. Jagodič Boris, Rožna dolina
čista XV-1a, telefon 22-437. Ne-
deljska dežurna služba v ambu-

ZDRAVSTVENI DOM MOSTE
dr. Stamaž Milena, Grabloviče-
va 18, tel. 20-738. v odsotnosti
zdravnika kličite tel. LM 20-300.

ZDRAVSTVENI DOM SISKI
dr. Gorenjak Janez, Cernetova
ulica 34, tel. 22-931.
Zdravstveni dom Ljubljana-Mo-
stje obvešča starše, da bo drugo in

SOLSTVO
Upravni odbor Gozdarsko kmet-
ijske poslovne zveze Mozirje raz-
pisuje štipendije za šolsko leto

Okrajni zavod za soc.
zavarovanje Celje
Razpisujemo
delovno mesto
REFERENTA
za zdravstveno
problematiko

MARICA MALOVRH
roj. Skrt
Pogreb pokojne bo v soboto 31.
maja 1958 ob 17. uri iz Zali na tu-
jniškem pokopališču v Trbovljah.
Zalujoči: mož Dušan, mama,
sestra in ostalo sorodstvo.
Trbovlje, 29. V. 1958.

Kovinsko podjetje »KLIMA«
— Celje
poziva v smislu čl. 70 Uredbe o plačah delavcev in usluž-
benecv gospodarskih organizacij in v skladu s tarifnim
pravilnikom podjetja, vse delavce in uslužbence, ki so bili
v letu 1957 v delovnem razmerju in imajo po tarifnem
pravilniku pravico do udeležbe pri končni delitvi ostanka
dohodka, da prijavijo svoj zahtevek v treh mesecih od
dneva te objave.
3208-R

Komisija za splepanje in odpovedovanje delovnih
razmerij pri
Mehanični tkalnici »Metka« v Celju,
Ipavčeva ulica št. 22,
razpisuje delovno mesto
KUHARICE za počitniški dom v Portorožu.
Prošnje z vsemi potrebnimi podatki pošiljate sploš-
nemu oddelku podjetja. Zaželen je tudi osebni obisk.
3196-R

Umrl je naš predobri mož, oče, stari oče, brat in stric
ANDREJ JUGOVIC
posestnik v Starem dvoru
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, 31. maja
1958, ob 16. uri iz hiše žalosti na farno pokopališče v
Stari Loki.
Zalujoči: žena Marija, siova in hčere, brata in sestra
ter ostalo sorodstvo.

Sporočamo, da je danes, 29. maja 1958, nenadoma
umrl v 76. letu starosti naš dragi sobrat
P. Henrik Damiš
zlatomašnik
Pogreb bo v soboto, 31. maja ob 10. uri na Brezjah.
Františkanski samostan Brezje.

Umrla je naša mamica
TONČKA BETRIONI
učiteljica v pokajo
Njen pogreb bo v soboto, 31. maja 1958, ob 18. uri na
Pobreskem pokopališču.
Zalujoči: Metka, Dora, Nevenka in ostali sorodniki.
Maribor, 29. maja 1958.

Umrla je naša mamica
TONČKA BETRIONI
učiteljica v pokajo
Njen pogreb bo v soboto, 31. maja 1958, ob 18. uri na
Pobreskem pokopališču.
Zalujoči: Metka, Dora, Nevenka in ostali sorodniki.
Maribor, 29. maja 1958.

Umrla je naša mamica
TONČKA BETRIONI
učiteljica v pokajo
Njen pogreb bo v soboto, 31. maja 1958, ob 18. uri na
Pobreskem pokopališču.
Zalujoči: Metka, Dora, Nevenka in ostali sorodniki.
Maribor, 29. maja 1958.

Umrla je naša mamica
TONČKA BETRIONI
učiteljica v pokajo
Njen pogreb bo v soboto, 31. maja 1958, ob 18. uri na
Pobreskem pokopališču.
Zalujoči: Metka, Dora, Nevenka in ostali sorodniki.
Maribor, 29. maja 1958.

Umrla je naša mamica
TONČKA BETRIONI
učiteljica v pokajo
Njen pogreb bo v soboto, 31. maja 1958, ob 18. uri na
Pobreskem pokopališču.
Zalujoči: Metka, Dora, Nevenka in ostali sorodniki.
Maribor, 29. maja 1958.

Umrla je naša mamica
TONČKA BETRIONI
učiteljica v pokajo
Njen pogreb bo v soboto, 31. maja 1958, ob 18. uri na
Pobreskem pokopališču.
Zalujoči: Metka, Dora, Nevenka in ostali sorodniki.
Maribor, 29. maja 1958.

Umrla je naša mamica
TONČKA BETRIONI
učiteljica v pokajo
Njen pogreb bo v soboto, 31. maja 1958, ob 18. uri na
Pobreskem pokopališču.
Zalujoči: Metka, Dora, Nevenka in ostali sorodniki.
Maribor, 29. maja 1958.

RADIO
SPORED ZA PETERK
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00,
13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 22.35,
5.00 — 9.00 Dobra jutro! (glas-
ni glasbeni spored) — vmes ob 6.30
do 6.40 Reklame: 6.40 do 6.45 Naš
jedilnik: 6.05 Svet v orkestralnih
barvah: 9.00 Radijski roman —
Vladimir Babula: Planet treh sonc
— XII.: 9.20 Za vsakoogar nekaj
iz arhiva zabavne glasbe: 10.10
Dopoldanski koncert solistične
glasbe: 11.00 Pesmi in plesni raznih
narodov: 11.30 Za dom in žene:
11.40 Sest pevecv — šest popevki:
12.00 Romantični intermezzo: 12.30
Kmetijski nasveti — Ing. Jakob
Ferjan: Izkušnje v reži bejkovov:
12.40 Marjan Roblek in Branko
Dobravc pojeta domače popevke
ob spremljavi celjskega instru-
mentalnega kvinteta: 13.15 Od ar-
je do arje: 14.05 Radijska šola
za nižjo stopnjo: Pojte z nami:
14.35 Naši poslušalci sestajajo in
pozdravljajo: 15.15 Zabavna glasba,
vmes reklame: 15.40 Iz svetovne
književnosti — Sergej Antonov:
Pogovor: 16.00 Koncert ob štirih:
17.10 Odrasle sprejemniki (spored
za ljubitelje zabavne glasbe): 18.00
Iz naših kolektivov: 18.30 Umetne
in narodne pesmi poje moški ko-
rnaril zbor iz Celja p. v. Egona
Kuneja: 18.45 Turistična oddaja:
19.00 Zabavna glasba, vmes reklame:
19.30 Radijski dnevnik: 20.00
Petnajst minut z zabavnim orke-
strom Radia Ljubljana: 20.15 Te-
denski znanje-počitniški pregled:
20.50 Ludwig van Beethoven: Sim-
fonija št. 6 v F-duru »Pastoralna«:
21.15 Oddaja o morju in pomor-
stvu: 22.15 Godala v ritmu: 22.35
Plesna glasba iz nočnega zabavi-
šča Hotela Slon v Ljubljani: 23.00
do 23.15 in 23.30 do 23.45 Oddaja
za tujino (prenos iz Beograda).

MARIBOR
Petek, 30. maja
Dežurna lekarna: »Center« Go-
sposka ul. 12.

RADIO
5.00—8.00 Prenos sporeda Radia
Ljubljana: 8.00—8.05 Domače ve-
stili: 8.15—9.00 Pester spored skladb
slovenskih avtorjev: 9.00—14.35
Prenos sporeda Radia Ljubljana:
14.35—15.00 Zeleni ste — poslušajte!
15.00—17.00 Preno sporeda Radia
Ljubljana: 17.00—17.10 Domača po-
ročila: 17.10—17.30 Zabavna glas-
ba, 17.30—17.40 Kulturno prosvetni
razgledi: 17.40—18.00 Domače nap-
evke: 18.00—18.30 Prenos sporeda
Radia Ljubljana.

ZA ORCUTLJIVO KOŽO
»Pour Vous«
NAJBOLJŠA KREMA!
SAP
AVTOBOSKI
IN TURISTIČNO
PODJETJE
LJUBLJANA
telefon 20-643

PEDISAL
ohrani noge zdrave,
podeli svežost in prožnost.
Lekarne-parfumerije.

TRGOVSKE VAJENCE
ali VAJENKE za trgovino
sprejme trgovsko podjetje
»Specerija«, Ljubljana,
Prisojna ulica 7.
— Nastop takoj ali po
dogovoru.
1087-A

»GORENJE«
industrijsko eksploatacijsko podjetje
SMARTNO ob Paki
razpisuje delovna mesta za
finančnega knjigovodjo(-kinjo)
materialnega knjigovodjo(-kinjo)

POGOJ:
dalša praksa v industrijskem podjetju,
plača po tarifnem pravilniku.
Nastop službe takoj ali po dogovoru.
Ponudbe pošljite Komisiji za delovna razmerja pri podjetju.
3208-R

SKARJE za kovinsko ter papirno obrt in industrijo,
za rezanje pločevine do 2000 x 1 mm.
SKARJE HIS, patent 372/53, od št. 1—6, teže od 50
do 130 kg, za rezanje pločevine, do 8 mm, Ø do
30, □ do 28, ▽ do 70 x 16, ◀ do 60 x 60 x 6 mm.
SKARJE za rezanje betonskega železa, teže od št. 1
do 5, teže do 30—85 kg, za rezanje Ø do 30 mm.
SKARJE namizne, za rezanje pločevine, do 4 mm od
št. 0—3, teže do 16 kg.

SKARJE izdelujemo po naročilu, risbi ali vzorcu.
NOŽI za skarje so platirani ali pa iz najboljšega
domačega jekla, noži se lahko obrabijo in po
številki tudi menjajo in naročijo.
Izdeluje:
Hromc Ivan, Sneberje pri Ljubljani.

Mehanična tkalnica
»METKA«
Celje, Ipavčeva ul. 22
proda:
3-tonske brezhiben kamion znamke »TAM«
in
odlične osebni avto znamke »LANCIA«.
Ogled je mogoče vsak dan dopoldne.
3195-R

»ŠPIK«
tovarna perila, pletenin
in rokavice v Kranju
sprejme takoj v službo
KNJIGOVODJU -
BILANCISTA
Plača po dogovoru.
Ponudbe pošljite upravi
podjetja.
3144-R

ZAHVALA
Ob bridki izgubi naše nepozabne mame
FRANČIŠKE BOZIČEVE
se najiskrenejše zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremlili v
tedni dom in ji poklonili cvetje ter nam izrekli so-
žalje. Vsem in vsakemu posebej prisrčna hvala.
Zalujoči.
Smartno pri Litiji, Oplotnica, Ljubljana.

ZAHVALA
Ob nenadni smrti našega ljube-
ga moža in očeta
STEFANA BLAZINE
se najtopleje zahvaljujemo orga-
nizatorjem in darovalcem vseh,
posebej gospodaru in vsem, ki
so ga spremljali na njegovi zad-
nji poti.
Zalujoča soproga Elizabeta in
otroka Brigita in Stefan.

ZAHVALA
Ob mučni bolezn nas je zapustil
naš nepozabljen mož atek in sin
star 43 let
KARL JENKO
nameščenec pri KGP.
K zadnjemu počitku ga bomo
spremlili v petek, 30. maja, ob 18.
uri iz hiše žalosti Trata 40, Ko-
bečje.
Zalujoči: žena Ana, hčerki
Patric in Alojzica, vnuki,
na ostalo sorodstvo.
Kočevoje Slavonski Brod.

ZAHVALA
Ob nenadni smrti našega ljube-
ga moža in očeta
STEFANA BLAZINE
se najtopleje zahvaljujemo orga-
nizatorjem in darovalcem vseh,
posebej gospodaru in vsem, ki
so ga spremljali na njegovi zad-
nji poti.
Zalujoča soproga Elizabeta in
otroka Brigita in Stefan.

ZAHVALA
Ob mučni bolezn nas je zapustil
naš nepozabljen mož atek in sin
star 43 let
KARL JENKO
nameščenec pri KGP.
K zadnjemu počitku ga bomo
spremlili v petek, 30. maja, ob 18.
uri iz hiše žalosti Trata 40, Ko-
bečje.
Zalujoči: žena Ana, hčerki
Patric in Alojzica, vnuki,
na ostalo sorodstvo.
Kočevoje Slavonski Brod.

ZAHVALA
Ob mučni bolezn nas je zapustil
naš nepozabljen mož atek in sin
star 43 let
KARL JENKO
nameščenec pri KGP.
K zadnjemu počitku ga bomo
spremlili v petek, 30. maja, ob 18.
uri iz hiše žalosti Trata 40, Ko-
bečje.
Zalujoči: žena Ana, hčerki
Patric in Alojzica, vnuki,
na ostalo sorodstvo.
Kočevoje Slavonski Brod.

KONCERTI
Jelka Krekova in Jurica Mural,
dvojica najvidnejših jugoslovanskih
koncertantov, bosta koncert-
irala nočjo ob 20.15 v Filharmon-
iji za bel abonma. Spored obse-
ga sonate za violino in klavir
(Corelli, Bach, Honegger, Prokof-
jev), Preostale vstopnice v Filhar-
moniji.
»Simfonija psalmov« Stravinske-
ga in Janakoviča »Glagolska maša«
— koncert za rumeni abonma v
ponedeljek z jutnja. Solisti: Van-
da Gerlovičeva, Bogdana Stritar-
jeva, Janez Lipušček, Zdravko
Kovač, orgle Marjan Lipovšek in
Hubert Bergant. Dirigent Samo
Hubar.
Slovenska filharmonija prod
zamučnike, da ob priliki kon-
certa poravnajo zapadle obroke
abonmaja. K

GLEDALISKA
DRAMA
Petek, 30. maja ob 20: Goodrich-
Hackett »Dnevnik Ane Frank«.
Abonma T. (Preostale vstopnice
v prodaji).
Ob 20. uri: O'Neill »Dolgega
dneva potovanje v noč«. Gosto-
vanje ljubljanske Drame v Ma-
riboru.
Sobota, 31. maja, ob 20: Goodrich-
Hackett »Dnevnik Ane Frank«.
Abonma G. (Preostale vstopnice
v prodaji).
Ob 20. uri: O'Neill »Dolgega dneva
potovanje v noč«. Gostovanje
ljubljanske Drame v Mariboru.
Obiskovalce gledališča posebej
opozarjamo, da pri nakupu pred-
stavo uspele drama »Dnevnik
Ane Frank«, ki bo uprizarjena v
nedeljo zadnjič v sezoni. Vstop-
nice so že v prodaji pri dnevi
blagajni v Operi.

OPERA
Petek, 30. maja ob 15: Dvoržak
»Saiska«. Dijaški operni abon-
ma.
Sobota, 31. maja ob 20: Baletni
večer: M. Kozina »Triptihon«,
Bojan Adamič »Po našem ljub-
ljanskem mestu«. Abonma Red D.
SLOVENSKO ETNOGRAFSKO
DRUŠTVO V LJUBLJANI priredi
javno predavanje, ki ga bo imel
dr. Emilijan Cevc. Ljudska umet-
nost. Raziskovanja in naloge.
Predavanje bo v petek 30. maja,
ob 17. uri v knjižnici Narodnega
muzeja. Vabljeni.

MESTNO GLEDALIŠČE
v Ljubljani — Gledališka pasija
Petek, 30. maja, ob 20: »Kraljica Dr.«
v režiji v Dolenji Logatec.
Sobota, 31. maja, ob 20: Roksan-
dič »Babilonski stolp«. Izven
(Dona-Treft).
Ob 20: Casanova »Drevnava umirajo
stojte« v Ljubljani v Pirničah.
EKSPERIMENTALNO
GLEDALISKA V LJUBLJANI
Križanke
Sobota, 31. maja ob 20: Jean Cocteau
»Cloveški glas«. Gostovanje
Milene Godina, prvakinje SNG
Maribor.
Vstopnice dobitte ob 10. do 12.
in dve uri pred predstavo pri
blagajni v Križankah Rezerva-
cije po tel. 22-011

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
V LJUBLJANI
Sobota, 31. maja, ob 20: D. Do-
bričanin »Clovek z Marsa«, ko-
medija. Izven.
Nedelja, 1. junija, ob 20: D. Do-
bričanin »Clovek z Marsa«, ko-
medija. Gostovanje v Podpeči.
Prodaja vstopnic v Kmetijski
zadruzi, Podpeč.
Prodaja vstopnic v Mestnem
domu, rezerviranje po telefonu
32-880.
Opozarjamo na prvo gostovanje
Sentjakobskega gledališča v Pod-
peči, ki bo v nedeljo 1. junija
zabavno Dobričaninovo komedijo
»Clovek z Marsa«. Predprodaja
vstopnic v Kmetijski zadruzi v
Podpeči.

SLOVENSKO
NARODNO GLEDALIŠČE
v Mariboru
Petek, 30. maja, ob 14.30: Good-
rich-Hackett »Dnevnik Ane
Frank«. Red LMS-1. (Nekaj se-
dežev v prodaji s 5% popustom.)
Ob 20: O'Neill »Dolgega dneva
potovanje v noč«. Red A.
Sobota, 31. maja, ob 15: Dvoržak
»Vrag in Katra«. Red LMS-1.
Ob 20: O'Neill »Dolgega dneva
potovanje v noč«. Red Premier-
ski in Izven.
Ob 20: Goodrich-Hackett »Dnev-
nik Ane Frank«. Gostovanje v
Ljutomeru ob proslavi 90. letni-
ce I slovenskega tabora

OKRAJNO GLEDALIŠČE
V PTUJU
Petek, 30. maja, ob 20: Axelrod
»SEDEM LET SKOMIN«. Abon-
ma in Izven. Gostovanje v Ki-
drčevem.
Sobota, 31. maja, ob 20: Hugh
»VSAKI STO LET«. Red pre-
mierski in Izven.

Komisija za sprejem in
odpoved delovnih razme-
rij pri podjetju
»NARAVNI KAMEN«
Ljubljana, Ulica Moša
Pijade 32,
razpisuje mesto
FINANČNEGA
KNJIGOVODJE (-KINJE)
Pismene ponudbe pošljite
upravi podjetja.
3179-R

Razpisna komisija
Splošne bolnice
v Slovenjem Gradcu
razpisuje delov. mesta za
1. med. sestro za otroški
oddelek,
2. med. sestro za vodilno
mesto kirurg. oddelka,
3. med. sestri za interni
oddelek,
4. med. laboranta(-tko) za
laboratorij,
5. 3 otroške negovalke za
otroški oddelek.

Pogoj: ad 1.—3.: dovršena
šola za med. sestre, ad 4.:
med. laborant ozir. kem.
tehnik, ad 5.: dovršena
šola za otr. negovalke. —
V postev pridejo tudi kan-
didat(-tine), ki bodo le-
tos diplomirali za šolsko
leto 1958.
3177-R

Komisija za sprejem in
odpoved delovnih razme-
rij pri podjetju
»NARAVNI KAMEN«
Ljubljana, Ulica Moša
Pijade 32,
razpisuje mesto
FINANČNEGA
KNJIGOVODJE (-KINJE)
Pismene ponudbe pošljite
upravi podjetja.
3179-R

Razpisna komisija
Splošne bolnice
v Slovenjem Gradcu
razpisuje delov. mesta za
1. med. sestro za otroški
oddelek,
2. med. sestro za vodilno
mesto kirurg. oddelka,
3. med. sestri za interni
oddelek,
4. med. laboranta(-tko) za
laboratorij,
5. 3 otroške negovalke za
otroški oddelek.

Pogoj: ad 1.—3.: dovršena
šola za med. sestre, ad 4.:
med. laborant ozir. kem.
tehnik, ad 5.: dovršena
šola za otr. negovalke. —
V postev pridejo tudi kan-
didat(-tine), ki bodo le-
tos diplomirali za šolsko
leto 1958.
3177-R

Komisija za sprejem in
odpoved delovnih razme-
rij pri podjetju
»NARAVNI KAMEN«
Ljubljana, Ulica Moša
Pijade 32,
razpisuje mesto
FINANČNEGA
KNJIGOVODJE (-KINJE)
Pismene ponudbe pošljite
upravi podjetja.
3179-R

Razpisna komisija
Splošne bolnice
v Slovenjem Gradcu
razpisuje delov. mesta za
1. med. sestro za otroški
oddelek,
2. med. sestro za vodilno
mesto kirurg. oddelka,
3. med. sestri za interni
oddelek,
4. med. laboranta(-tko) za
laboratorij,
5. 3 otroške negovalke za
otroški oddelek.

Pogoj: ad 1.—3.: dovršena
šola za med. sestre, ad 4.:
med. laborant ozir. kem.
tehnik, ad 5.: dovršena
šola za otr. negovalke. —
V postev pridejo tudi kan-
didat(-tine), ki bodo le-
tos diplomirali za šolsko
leto 1958.
3177-R

Komisija za sprejem in
odpoved delovnih razme-
rij pri podjetju
»NARAVNI KAMEN«
Ljubljana, Ulica Moša
Pijade 32,
razpisuje mesto
FINANČNEGA
KNJIGOVODJE (-KINJE)
Pismene ponudbe pošljite
upravi podjetja.
3179-R

Razpisna komisija
Splošne bolnice
v Slovenjem Gradcu
razpisuje delov. mesta za
1. med. sestro za otroški
oddelek,
2. med. sestro za vodilno
mesto kirurg. oddelka,
3. med. sestri za interni
oddelek,
4. med. laboranta(-tko) za
laboratorij,
5. 3 otroške negovalke za
otroški oddelek.

Pogoj: ad 1.—3.: dovršena
šola za med. sestre, ad 4.:
med. laborant ozir. kem.
tehnik, ad 5.: dovršena
šola za otr. negovalke. —
V postev pridejo tudi kan-
didat(-tine), ki bodo le-
tos diplomirali za šolsko
leto 1958.
3177-R

OBISČITE
CIRKUS-VARIETE
v Tivoliju — Ljubljana.
Predstave dnevno
ob 18, in 20.30.
Sodelujejo inozemski
artisti — velikomestni
spored.
Blagajna je odprta vsak
dan od 10. do 12. in
od 16. ure dalje.
3193-R

KINO
KINO UNION: premiera amer.
barv. westerna »KAZER REK-
ZAVILE«, režija: Anthony Mann.
Igrajo: James Stewart, Arthur
Kennedy, Rock Hudson in Julia
Adams. Predstave ob 15, 17, 19.
Zalujoča žena Vatelja, ob 18.
in 21. Ob 16. matineja istega fil-
ma.

KINO KOMUNA: amer. barv.
cinemascope film »PRISIL JE
IZ LARAMILJA«. Predstave ob
15, 17, 19. Ob 21. svečan začetek
tedna poljskega filma: Premiera
filma »RESNICNI KONEC VOJ-
NES«.

SLOGA: amer. barvni western:
»CLOVEK BREZ ZVEZDE«. Re-
žija: King Vidor. Igrajo K. Dou-
glas, Jeanne Crain in Claire Tre-
vor. Tednik: Slovo od starega
revolucionarja. Predstave ob 15,
17, 19. in 21.
Danes zadnjikrat!

KINO VICE: italj. filmska ko-
medija »BIGAMIST«. Igrajo Vi-
torio de Sica, Marcello Mastroi-
anni, Giovanna Ralli in Franca
Vespi. Tednik: Slovo od starega
revolucionarja. Predstave ob 15,
17, 19. in 21.
Danes zadnjikrat!

KINO SISKI: amer. barv. film
»CLOVEK OPOLDNE«. Tednik:
F. N. 21. Predstave ob 15, 17, 19.
in 21. Danes zadnjikrat!

LEJNI KINO BEŽIGRAD: amer.
barv. film »CLOVEK IZ
ZVEZDE«. Predstave ob 20.30
uri. Prodaja vstopnic uro pred
začetkom predstave.

»TOŠTARJI RAZEN V KINO Bežigrad
ob 9 do 10 ure in od 14 dalje.
MILADINSKI KINO »L.M.«. Kotni-
kova 8: italjski film »PREHOD
PREKO REKE JANG-CE«. Pred-
stavi sta vsak dan ob 10. in 18.
Danes zadnjikrat! bo na spo-
redu ameriški film »Južno od
Sahare«.

TRIGLAV: angl. barv. vstavitveni
film »PLAVOLASA ZA BELTIV-
KA«. V glavni vlogi: John Greg-
son, Diana Dors, Susan Stephen.
Predstave ob 16 in 18. 20. Pro-
daja vstopnic od 16 dalje.
Danes zadnjikrat!

LITOSTROV: ameriški film
»VZRODNO ZAHODNA STRANA«,
ob 20. Predprodaja vstopnic uro
pred pričetkom predstave.

VEVCE: amer. film »CLOVEK IZ
KOLORADA«. ob 20.
DOMZALE: amer. barv. film
»SEDEM LET ZVESTOBE«. ob
18 in 20.

BEJED: amer. barv. cinemas-
cope film »VZRODNO OD RAJA«, ob
20.30.
NOVO MESTO »KRKA«: anleški
barv. film »SEMNJ ZELJA«.
CINOMATIKA: amer. barv. film
»ZVEZDA JE ROJENA«. ob 20.
KRANJ »STORČJE«. amer. film
»PUSTULOVČINE V BURMI«.
ob 18 in 20.30.

KRANJ »VIZINE«. premiera
italj. franc. film »BIGAMIST«,
ob 20.15.
RAVOVLICA: franc. italj. cine-
mascope film »DESTJE«, ob 20.
JPSENTON »RAMO«. amer. barv.
film »MASCEVALC IZ DAL-
LASA«. ob 18 in 20.
JESNICE »PLAYAZ«. angl. barv.
film »LEPO JE BITI MLAD«. ob
18 in 20.
PTUJ: amer. barv. film »CRNI
LABOD«.

MRSKA SOBOTA: ob 17.30 in 20.
amer. barvni film »Sm. Ali Bab-
be«.

KAMION FORD
3 tone nosilnosti, 8 cilind-
ski, z rezervnim strojem,
generalno popravilni,
prodamo.
Naskov v oglaš. oddelku
1086-A

ZAHVALE
Ob smrti našega ljubelega moža
in očeta
JOSIPA HERGOUTH-a
iztekamo prisrčno zahvalo vsem
sorodnikom in prijateljem, ki so
ga spremljali na njegovi zadnji
poti, darovali vence in kakorkoli
izrazili sožalje.
Posebej se želimo zahvaljujemo dr.
Platzerju iz Mežice, dr. Glaserju,
dr. Radašetu in dr. Ramšaku iz
Maribora za njihovo toplo pomoč
pri lajšanju pokojnikovega trp-
ljenja.
Prav tako se zahvaljujemo Ob.
LO Črna na Koroškem, vsem
množičnim organizacijam in dru-
štvom, rudarski in železniški
inšpekciji in znanec in izgorne Me-
žiške doline za darovane vence in
tako številno sproststvo na nje-
govi zadnji poti.
Vsem govornikom — prijateljem
pokojnika, posebno pa Boštelju
in predsedniku ObLO Črna tov.
Hercogju za tople besede še en-
krat prisrčna hvala.
Zalujoča žena Vatelja, sin Sto-
ljan, hčerka Sonja z družinami.

ZAHVALA
Ob nenadni smrti našega ljube-
ga moža in očeta
STEFANA BLAZINE
se najtopleje zahvaljujemo orga-
nizatorjem in darovalcem vseh,
posebej gospodaru in vsem, ki
so ga spremljali na njegovi zad-
nji poti.
Zalujoča soproga Elizabeta in
otroka Brigita in Stefan.

ZAHVALA
Ob mučni bolezn nas je zapustil
naš nepozabljen mož atek in sin
star 43 let
KARL JENKO
nameščenec pri KGP.
K zadnjemu počitku ga bomo
spremlili v petek, 30. maja, ob 18.
uri iz hiše žalosti Trata 40, Ko-
bečje.
Zalujoči: žena Ana, hčerki
Patric in Alojzica, vnuki,
na ostalo sorodstvo.
Kočevoje Slavonski Brod.

ZAHVALA
Ob mučni bolezn nas je zapustil
naš nepozabljen mož atek in sin
star 43 let
KARL JENKO
nameščenec pri KGP.
K zadnjemu počitku ga bomo
spremlili v petek, 30. maja, ob 18.
uri iz hiše žalosti Trata 40, Ko-
bečje.
Zalujoči: žena Ana, hčerki
Patric in Alojzica, vnuki,
na ostalo sorodstvo.
Kočevoje Slavonski Brod.

Prešolanje slepih na Ceylonu

Stiridesetletni Walker Edgar Marland se že od svojega petnajstega leta ukvarja z oskrbo in negovanjem slepih. Srečen je, pravi, da more pomagati ljudem, ki so manj srečni kot on. — Ko je ceylonska vlada zprosilila Mednarodno organizacijo dela, da bi poslala k njim strokovnjaka za prešolanje slepih in gluhotih, so določili za to človekoljubno delo Marlanda. Od februarja 1956 dalje živi na Ceylonu; niti grozna vročina niti druge težave ga ne morejo odvračati od njegove odgovorne naloge.

Oskrba slepih in gluhotih je na tem otoku važen problem. Registriranih je 6000 slepih, medtem ko nimajo oblasti za druge invalide nobenih podatkov.

slepih, polovica pa gluhih. Predmete, ki so se jih slepi in gluhi učili že prej, je sicer zadržal vezenje, ki je na Ceylonu zelo razvito, pletenje, tkanje, izdelovanje stolov iz cevi itd.), razen tega pa je vpeljal sedem novih predmetov, to je sedem novih možnosti za slepe in gluhe, da se z delom vključijo v normalno življenje.

Med novimi poklici moramo omeniti izdelovanje gumbov iz umetne smole, kjer so slepi prav tako priročni in spretni kot tisti ki vidijo. Gluhoti se učijo mizarstva. Vse stroje za mizarstvo delavnico bo priskrbelo vlada. Eden najvažnejših novih predmetov je uvedba Braillejeve pisave, ki je prej tu niso poznali. Ceylonska vlada je pri-

skrbela potrebno opremo, Mednarodna organizacija dela pa je stipendiral nadarjenega slepega študenta, da se je šest mesecev šolal v Angliji. Lan: se je vrnil na Ceylon in organiziral delavnico za tiskanje knjig.

Pri vseh teh velikanskih potrebah je treba skrbeti za učiteljski kader, ki bo nadaljeval začetno delo. Marland izbira najboljše učence in jih kot učitelje pošilja v druge dele otoka. Tako bodo kasneje, ko bo sam zapustil otok, učenci uresničevali njegove zamisli.

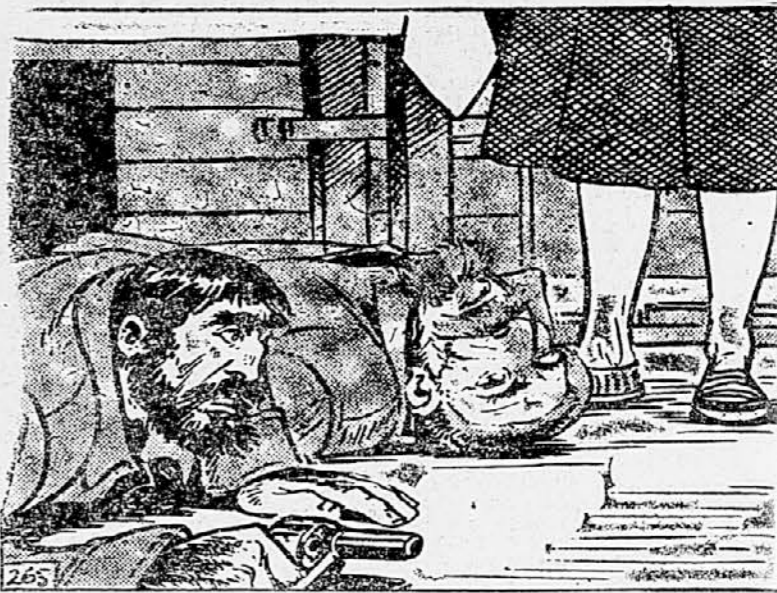
Sreča siromašne vdove

Pred dvema mesecema je stopil inozemski turist v neko bajto ob cesti, nekje na severu Finske, da se ogreje. Opazil je, da je žena — vdova s sedmimi otroci — prelepila razpoke po oknih s starimi plimskimi zavetki, na katerih so bile še znamke. Ogleдал si jih je in začuden ugotovil, da so med njimi filatelistične redkosti. Tujec je bil bogat in vnet filatelist ter je vdovi predlagal, da bo prodal znamke na mednarodni filatelistični borzi v Londonu. Ovitke je pobral z zidov in pustil vdovi znatno vsoto denarja. Te dni je žena prejela od finske državne banke izkupiček za prodane znamke v vrednosti nekaj nad 4 milijone din.

Svetovnoznani antični čudež Vzhoda je nekdanje glavno mesto države Khmer, ki so ga odkrili šele v prejšnjem stoletju. Medtem ko so v Evropi Normani osvajali Anglijo in ko se je začelo s križarskimi vojnami novo poglavje borbe med Vzhodom in Zahodom, je zablestela v Aziji za kralja Jayavarmana VII. država Zlatna Indija, ki pa je ugasnila kot meteorit. Bohota mitologija, enaka tropski vegetaciji, se je ovekovala v spomenikih tisočletih bogov in močnih naravnih sil. Kljub pečatu džungle ni izgubil ta antični vzhodni svet na svoji lepoti in čudoviti umetnosti, ki je izraz takratnega duha. — Slika nam prikazuje tako imenovani »stolp obrazov« iz 12. stoletja. Stoji na zahodni strani vhodnih vrat v nekdanje glavno mesto Khmer in je ves preraščen, preperel ter razkopan.

J.O. CURWOOD
BAREE
RIŠE: MIKI MUSTER

265. Na Pierrotovem obrazu je Nepeesa videla, kaj se je zgodilo. Srce ji je zastalo v prsih, ko je opazovala strašno spremembo, ki jo je na očetu obraz zarisala smrt. Pierrot se je počasi dvignil. Ustnice so mu vztrepetale, ko je poskušal spregovoriti, potem pa se je s široko odprtimi očmi zrušil hčerki pred noge.

Edgar Marland pri praktičnem pouku slepih — v delavnici izdelujejo pleteno pohištvo.

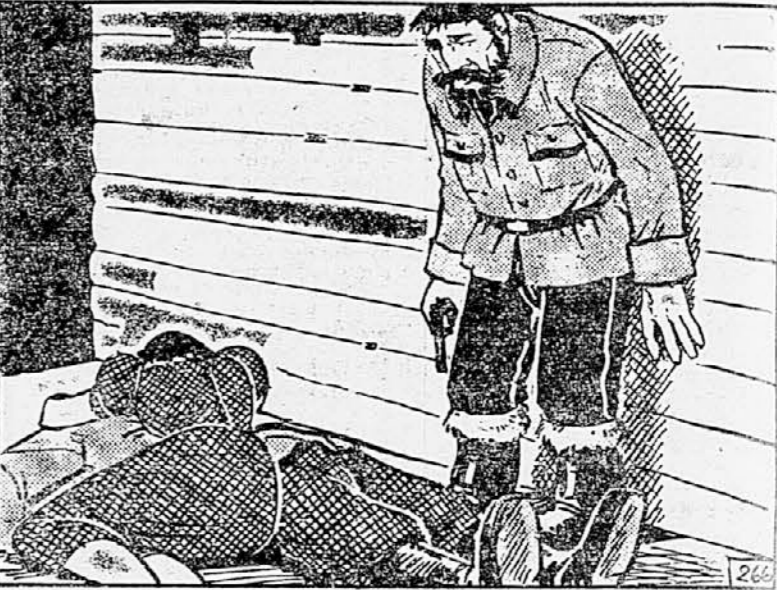
Namakanje zemlje v SZ

Namakanje sušnih predelov so ljudje poznali že v davni. Saj so kulture, ki brez rednega jugslovenskega ozemlja. Največji hidrotehnični objekti so zgrajeni v republikah srednje Azije, v Zakavkazju, Povolžju in na Krimu, to je v republikah s suhim in toplim podnebjem. V kratkem bodo to površino povečali še za 5 milijonov hektarov. — Sedaj gradijo Karakumski kanal v Srednji Aziji, ki bo dolg 900 kilometrov. V Gladni stepi v Uzbekistanu in v Kazakstanu bo nastala velika oaza, največje območje za gojenje bombaža z dragocenim tanjnim vlaknom.

Po površini zemljišča, ki ga metno namakajo, je Sovjetska zveza tretja država na svetu. Prvo in drugo mesto pripadata Kitajski in Indiji.

Barvasti bombaž

V Uzbekistanu se je posrečilo selekcionistom, da so vzgajali bombaž temno rjave, svetlo rjave in rumene barve. Naravna barva bombaža ne zbledi na soncu, niti se ne spre. Ta bombaž so dobili z različnimi križanji. Vse tri vrste izredno hitro dozori in so zelo odporne proti boleznem. Poleg tega dajo velik pridelek.

266. Prevzeta od groze in žalosti se je Nepeesa vrgla na očetuvo truplo. Sama ni vedela, kako dolgo je ležala in čakala, da bo oče vendarle odprl oči, da ji bo še povedal dobro besedo. Med tem je McTaggart vstal in se naslonil na zid. Še vedno je držal orožje v rokah. Iz otopenosti ga je zbudila zavest, da je zmagovalc tega strašnega boja.

Astronomija in sputniki

Ko so zstrelili v vesolje tretji veliki sputnik, je sovjetski znanstvenik Pobedonoscev izjavil, da so možnosti astronomskega raziskovanja z umetnimi sateliti zelo mnogostranske. Dosedanja raziskovanja neba s teleskopi z Zemlje ne zadostujejo. Zračni tokovi v atmosferi motijo opazovanja, slike zvezd so nejasne in razbiti. S sputnikov se pa vidi vse jasneje in vsaj deset-tisočkrat povečano. Na Mesecu bodo mogli opazovati predmete s premerom 18 m. Videle se bodo podrobnosti na površini Marsa, s tem pa bo rešeno vprašanje kanala in planin na ter skrivnostnem planetu. Nadahli bi s sateliti mogli raziskati površine Merkurja, Jupitara in orjaškega Saturna. Sonce bi videli popolnoma drugače, če r-

ga gledali in slikali z rentgenskimi žarki z neke medplanetarne postaje. »Sicer pa ni daleč čas, je končal profesor Pobedonoscev, »ko bodo obiskali medplanetarni prostor ljudje, opremljeni z najsodobnejšimi aparati in sredstvi za proučevanje vesolja«.

ga gledali in slikali z rentgenskimi žarki z neke medplanetarne postaje. »Sicer pa ni daleč čas, je končal profesor Pobedonoscev, »ko bodo obiskali medplanetarni prostor ljudje, opremljeni z najsodobnejšimi aparati in sredstvi za proučevanje vesolja«.

Let ob vsakem vremenu

Tehnični inštitut univerze v Massachusettsu (ZDA) je prikazal nov način upravljanja ladij in letal, ki bo verjetno povzročil silen preobrat v prometu. Prometna sredstva upravljajo namreč brez kompasa, radarja in radia. Nedavno je takšno letalo brez pilota preletelo ZDA od Atlantskega oceana do tihonorske obale.

Ta novi sistem sestavljata dva

poglavna elementa: giroroskop in utež. Kamor koli se premakne vozilo, ostane nadvse natančno giroroskop vedno usmerjen na določeno zvezdo, utež pa drži smer proti zemlji. Poleg teh dveh elementov so še posebni inštrumenti, ki registrirajo vsako najmanjšo spremembo smeri: in avtomatično delujejo na kazalce za upravljanje, ki vodijo letalo po določeni poti.

Zlasti važno je, da ta sistem za upravljanje ne dovoljuje odklonov zaradi vetrov, atmosferskih razmer in podobnega.

267. Niti malo se ni ustrašil svojega zločina. V svoji pokvarjenosti se je celo veselil. Vedel je, da za ta umor nihče ne bo izvedel. Zakopal bo Pierrota in odvedel Nepeeso v Lac Bain. Saj je sedaj popolnoma nemocna, nihče več je ne more braniti pred njim. In zato nikoli ne bo povedala, kaj se je dogodilo v Pierrotovi hiši.

DROBIZ

ITALIJANSKA PEVKA Luciana Dolliver je dobila od rimske mestne občine 39 milijonov odškodnine, ker je pri prometni nesreči, ki jo je zaskrivil mestni avtobus, izgubila glas. Po mnenju zdravnikov so motnje na glasilnih posredca prevlekega razburjenja, ki ga je doživela.

V SOVJETSKI REPUBLIKI Georgiji, Stajnovci domovini, živi nad 10.000 stoletnih starcev. Ki so skoraj vsi zelo živahni in zdravi. Nekateri še prav radi plešejo narodne plesse, veliko jih še vedno dela. Znan je 140-letni družnik Hubeljev.

ZELVO VELIKANKO, staro vsaj 400 let, je ujeta poradka francoske ladje v Rokavskem prelivu, rebila okoli 9 centov.

V ZDA so dali v promet avtomate za denar, ki sprejemajo tudi bankovce, jih izmenjujejo in ugotavljajo njih pristnost. Avtomati delujejo po elektronskem sistemu.

V INDIJI so odpravili javno prostitucijo z zakonom, ki velja za vse indijske države od 1. maja letos.

TVRKA MANNEMANN A. G. bo zgradila 350 m visok jeklen stolp na industrijskem razstavišču v Hannoveru. Stoj bo 50 m višji kot je Eiffelov v Parizu in bo torej najvišji v Evropi.

Vode iz oceana v ocean

Šest milijonov ton vode s pretaka vsako sekundo iz Severnega Atlantika v Južnega, je ugotovil dr. Wolton Smith, sodelavec mednarodnega oceanografskega društva v Washingtonu, ki že vrsto let proučuje morske tokove. Voda iz Severnega Atlantika odteka v Labradorsko morje, veliko pa tudi v Sredozemsko morje. Ogromne količine vode izginajo v skrivnostnih podzemnih kanalih med Grönlandom in Islandom. Dr. Smith je odgovoril pritrdilno na vprašanje novinarjev, ali bi bila rentabilna orjaška hidroelektrarna v Gibraltarški ožini.

Osemindvajsetletni rokoborec Tage Rye Jensen je član kljubshavnenskega športskega društva Husum. Kljub temu, da je od rojstva slep, je med najaktivnejšimi člani društva.

Ultra zvok v zdravstvu

V leningrajskem inštitutu za transfuzijo krvi so izdelali močan ultrazvočni aparat za sterilizacijo krvne in umetne plazme. Znano je, da more ultra zvok razbiti molekule materije in da v trenutku uniči vse vrste bakterij in virusov. V posebnem aparatu, ki so ga izdelali sodelavci inštituta, uniči ultra zvok vse bakterije in plazmi, dragocene biološke lastnosti pa ostanejo nepoškodovane. Nov način sterilizacije bo prispeval k reševanju mnogih vprašanj, ki so vezana na konzerviranje krvi in sploh na široko uporabo transfuzije pri zdravljenju.

SPORTNI REPORTER

— Samot renutek ostane v tej pozi! —

I. DRUŽINA

Telefoniral sem firmi Redfern Motors iz drogerije na Flatbush aveniji. Odgovoril je šef.

»Pravkar sem se poslovil od gospe Garrity,« sem mu povedal. »Poslušala je motor, kot da bi vedela, na katerem koncu avtomobila je, in trikrat sem jo moral peljati okoli parka. Nato pa je začela premišljevat, ali sploh potrebuje avtomobil.«

»Naj gre k vragu!« je dejal Redfern. »Deset kupcev imamo za vsak avtomobil. Nekdo se je pred nekaj minutami zanimal zate.«

»Zame?«

V slušalki sem slišal premikanje stola, nato pa globok vzdih, ko se je Redfern udobno zavalil nanj. Gospod Redfern je rad govoril in rad sedel.

»Takole je bilo, Adam,« je dejal. »Vprašal je, če si tukaj. Povedal sem mu, da te ni. Ni vprašal, kdaj se vrneš, kar bi pričakoval od človeka, ki po nekom sprašuje. Pravzaprav sem imel vtis, da je vesel, ker te ni, in lahko sprašuje mene.«

»Kaj pa je hotel vedeti?«

»Kako dolgo si že pri meni v službi, kako dolgo te poznam in podobne stvari. Nisem neumen, veš, in prav kmalu sem ga vprašal, kaj hoče imeti. Dejaj je, da nič ne de, da bo prišel sam in se pogovoril s teboj, ko boš tukaj. Hotel je oditi. Stopil sem za njim in ga vprašal, ali ne bi pustil svojega imena, da bi ti lahko povedal, kdo je bil tu, pa je ponovno dejal, da nič ne de, in je odšel.«

»Kakšen pa je bil?«

»Moški, star kakih 45 ali 50 let. Imel je tako kriv nos, da je bil videti zlomljen, in tako ostro brado, da bi lahko vrtal luknje v njo. Ga poznaš?«

»Ne.« Z nogo sem odrinil vrata govorilnice, da bi spustil dim ven.

Redfern je začel govoriti nekoliko tiše. »Adam, ali je kaj narobe?«

»Kako narobe?«

»S policijo,« je resno dejal. »Prisegel bi, da je bil možakar detektiv. Vedel se je nekam skrivnostno, če me razume.«

»Saj detektivi niso skrivnostni. Hodijo naokrog z značkami, ki jih zmeraj molijo ljudem pod nos.«

»Nikdar ne veš, kakšne metode uporabljajo.« Redfernov glas se je znižal še za eno oktavo in se prelil v zarotniško šepetanje. »Adam, že dolgo te poznam. Brž ko si prišel iz armade, si dobil pri meni staro službo. Morda bi bilo bolje, če bi mi zaupal.«

»Psssst,« sem zasikal, »prisluškujejo.«

»Kaj?«

»Poslušajte,« sem rekel. »Poznate me samo kot Adama Breena, toda v nižjih slojih podzemlja sem znan kot gospod 'Z', ki se za zdaj drži utrudljivega programa: po eno truplo na dan, razen ob nedeljah in praznikih.«

Redfern je globoko vzdihnil, kot da bi zašumel veter med drevjem.

»Adam, nisi ravno največji duhovitež v Brooklynu. Pravim ti, da mi njegovo vedenje ni bilo všeč.«

»Verjetno ga je poslala konkurenca, ki hoče, da bi vi kot glavni zastopnik 'planet' vedeli, da ima vaš najboljši prodajalec na piki dober avtomobil druge znamke.«

Redfern je molčal, kar je pomenilo, da je užaljen.

Hitro sem dodal: »Verjetno je moja žena kupila še kaj na kredit in je Krivonosce raziskoval moje dohodke. Pravzaprav sem vam telefoniral zato, ker je ura že šest in sem blizu doma. Ali je res nujno, da vam pripeljem izložbeni avtomobil nazaj?«

»No,« je zategnil Redfern, da bi se izkazal kot človek tehtnih odločitev tudi v manjših zadevah, »pa ni treba, toda ne puščaj ga čez noč na prostem. Spravi ga v garažo, slišiš?«

Rekel sem z bogom in obesil slušalko. Ko sem razvozlal noge, sem čutil v njih mravljince. Sedeži v javnih govorilnicah in po 'elje niso narejeni za dva metra velike ljudi.

Ko sem odhajal iz drogerije, sem šel mimo kupov bonbonier, ki so bile naložene na steklenem pultu tako visoko in pravilno, da so bile podobne nebotičnikom v spodnjem New Yorku. Kupil sem eno, ki je bila podobna najnovejšemu modelu ženskega klobuka.

Ulica v Borough Parku, kjer sem stanoval, je bila iz leta 1920, kar pomeni, da ni imela razpadajočih hiš v slogu evropske arhitekture, da pa tudi ni bila natrpana s sivimi stanovanjskimi bloki. Hiše v naši ulici so bile dvonadstropne in iz rdeče opeke, sezidane druga ob drugi, tako da so stale v nepretrgani vrsti od ulice od ulice. Ko ne bi bilo vsakih deset metrov belih stopnic, bi bile podobne vojašnici.

Toda nisem stanoval tu. Bil sem aristokrat. Hiše na moji strani ulice, čeprav v vsem podobne onim, so bile ločene ena od druge. Med njimi so bili privozi, zasebne garaže in celo stranski vhodi in včasih poleti je sonce sijalo skoraj meter globoko v notranjost dnevnih sob skoraj celo uro na dan. Bilo je skoraj tako kot na deželi.

Otroških vozičkov ni bilo več na ulici, ko sem prišel domov, in večina otrok je bila pri večerji. Kraj je bil videti nekam zapuščen in osamljen. Zapeljal sem se s »planetom« po ozkem privozu in se ustavil na nekoliko širšem prostoru tik pred garažo. Vrata garaže so se škripaje premikala v vetru. Esther je zmeraj pozabljala zapirati vrata, katera koli vrata: omare, sob ali garaže.

Zaprli sem avtomobilska okna in zaklenil vrata. Če je Redfern mislil, da bom umaknil svoj avtomobil iz garaže in spravil vanjo »planet«, je bil potreben pouka iz psihologije. »Planet« je prav tako lahko prenašal jutranjo roso kot moj avtomobil.

Videl sem, da je Esther pozabila zapreti še ena vrata, in sicer zadnja leva vrata limuzine. Stopil sem v garažo in jih hotel zaloputniti.

Tedaj sem zagledal kovček.

BRUNA FISCHER
Lusimieni Kovček